Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Савету).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз. Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Савету).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 184 (2372) Субота, 11-га жніўня 1928 г.

ПЕРАД ЗАГАТОЎЧАЙ КАМПАНІЯЙ.

Хлебазагатоўчая кампанія ў бягучым 1928-29 гаспадарчым годзе вельмі адрозьніваецца ад хлебазагатоўчай кампаніі мінулага году.

У чым гэта розьніца?

Напершае, у тым, што хлебазагатоўкі сёлета будуць праходзіць ня ўдарным парадкам, як гэта было летась, у абставінах спакойнай, плянавай і акладна правяраемай працы па загатоўцы хлеба; падругое, у тым, што надзвычайныя меры, дапушчаныя пры правядзеньні хлебазагатовак у мінулым годзе, ня будуць дапушчаны сёлета.

У аснове хлебных цяжкасьцяй 1927-28 гаспадарчага году ляжалі вельмі сур'ёзныя прычыны як аб'ектыўнага, так і суб'ектыўнага характару.

Агульная адсталасьць і распыленасьць сельскай гаспадаркі, нізкі ўзровень зернавой галіны сельскай гаспадаркі, нізкі ўзровень выпрацоўкі таварнага хлеба—гэтыя сур'ёзныя прычыны не маглі ня ўплываць на ход хлебазагатовак.

Нізкі ўзровень зернавой часткі сельскай гаспадаркі і нізкі ўзровень выпрацоўкі таварнага хлеба зьяўляюцца вынікам гістарычнага стану варункаў вёсцы.

Адначасна адбіліся і такія прычыны, як парушэньне рынкавай роўнавагі, розьніца паміж цэнамі на хлеб і іншыя прадукты сельскай гаспадаркі, несвоечасовы завоз прамтавараў, недастатковае абкладаньне заможных пластоў вёскі.

Зьмяняць цэны на хлеб у момант, калі значная маса бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак прадала свой хлеб па старых цэнах, значыла-б ударыць па інтарэсах беднаты і сярэдняга сялянства, бо павышэньне цаны за свой хлеб атрымалі-б пераважна заможныя і кулацкія гаспадаркі. Вось чаму немагчыма было правесьці павышэньне цэн да канца хлебазагатоўчай кампаніі.

Асабліва-ж важным і паказальным зьяўляецца тое, што ўсе гэтыя цяжкасьці, у аснове якіх ляжалі як аб'ектыўныя, не залежачыя ад плянаваньня, так і суб'ектыўныя прычыны, капіталістычныя элемэнты гораду і вёскі—кулакі і спэкулянты спрабавалі скарыстаць для барацьбы з савецкай уладай. Усе гэтыя варожыя савецкай уладзе элемэнты выступілі адкрыта і сьвядома, як клясавыя ворагі, спрабавалі сарваць хлебазагатоўкі, каб гэтым самым перашкодзіць нашаму будаўніцтву.

Зразумела, што зрыў хлебазагатовак азначаў-бы вельмі сур'ёзны крызіс ва ўсёй народнай гаспадарцы.

Ці можна было абысьціся без надзвычайных мер? Агульныя цяжкія варункі, супраціўленьне заможнай і кулацкай часткі вёскі, зьвязанай з гарадзкім спэкулянтам, вымагала таго, каб надзвычайныя меры былі ўжыты.

Вялікая праца, праробленая партыйна-савецкім апаратам у працягу зімовых месяцаў (студзень-сакавік) у корані зьмяніла становішча. Пагроза голаду і крызісу ўсёй народнай гаспадарцы да вясны была папярэджана.

Надзвычайныя меры зараз ужо адменены, але адмена іх зусім не азначае адмаўленьня ад правільнай клясавай лініі, адмаўленьня ад далейшага наступу на кулака. Апора на беднату, моцны саюз з серадняком і наступ на кулака—гэта палітыка партыі і савецкай улады застаецца адзіна правільнай палітыкай.

Правільнае правядзеньне гэтай палітыкі забясьпечыць пасьпяховае выкананьне пляну хлебазагатовак.

Барацьба за пазыку.

(*З перадавіцы «Праўды»*).

Самымі галоўнымі рысамі другое пазыкі індустрыялізацыі зьяўляецца: значнае павялічэньне сумы пазыкі, значнае павялічэньне тэрмінаў пазыкі, (пазыка выпушчаецца на 10 год), выключэньне часткі прыбыткаў ад пазыкі на карысьць мясцовае гаспадаркі і, нарэшце, распаўсюджаньне пазыкі і ў горад і на вёску.

Рэалізацыя другое пазыкі індустрыялізацыі павінна ўцягнуць новыя мільёны і мільёны рабочых і сялян у пазыковыя апарацыі. Гэта павінна быць асноўнаю задачаю кампаніі па распаўсюджаньні пазыкі.

Пазыка адыграе вялікую ролю ў справе перамогі над гаспадарчымі цяжкасьцямі ў цэлым. У новай кампаніі па рэалізацыі ўраджаю асноўным нашым недахопам і найбольш слабым месцам, бясспрэчна, будзе недахват фонду прамысловых тавараў. Пасьпяшнае-ж правядзеньне пазыкі зможа і павінна зьмягчыць напружанасьць рынку.

Аб'ектыўныя ўмовы для посьпеху рэалізацыі пазыкі, бясспрэчна, у наяўнасьці. Часу засталося мала. Як партыйныя, так і савецкія і грамадзкія арганізацыі павінны зараз-жа мабілізаваць свае сілы, намацаць слабыя мясцы ў сваёй працы і ўжыць захады, каб іх пазбыцца. Не павінны быць паўтораны ранейшыя памылкі, сярод якіх галоўнаю была прымусовасьць захадаў па рэалізацыі пазыкі. Гэта павінна быць выяўлена абсалютна катэгарычна.

Намечаныя лічбы рэалізацыі па раёнах, акругах і г. д. ні ў якой меры не зьяўляюцца цьвёрдым заданьнем, а ўяўляюць сабою толькі арыентыровачную наметку.

Клясовы абавязак кожнага рабочага—узяць удзел у пазыцы індустрыялізацыі.

Мільёны сялян сваім удзелам у пазыцы падтрымаюць напружаную барацьбу партыі за гаспадарчы ўздым краю, за рост прамысловасьці і сельскае гаспадаркі, за ўмацаваньне гаспадарчае самастойнасьці Савецкага Саюзу.

Польшча адцягвае перамовы з Літвой.

КОЎНА. Паводле паведамленьня афіцыёзу «Летувос Аідас», польскі ўрад у адказ на прапазіцыю Літвы склікаць пленум польска-літоўскае дэлегацыі 15-20 жніўня ў Кёнігсбэрзе прапанаваў склікаць канфэрэнцыю 30-га жніўня ў Жэневе.

Польская нота падпісана начальнікам усходняга аддзелу міністэрства Голуўкам; гэта ў літоўскіх урадавых колах лічаць дзіўным, бо старшынёю польскае дэлегацыі зьяўляецца Залескі.

Літва не чакае ніякіх вынікаў ад польска-літоўскіх перагавораў.

Агенцтва „Ост-Экспрэс" паведамляе, што ў аўтарытэтных літоўскіх сфэрах прадстаўляюць сабе далейшы працяг польска-літоўскага канфлікту так:

Калі кёнігзбэрскія перагаворы не дадуць ніякіх пазытыўных вынікаў, тады канфлікт будзе разгледжан радай Лігі Нацый. У гэтым выпадку перагаворы пачнуцца пры ўдзеле прадстаўнікоў Лігі Нацый. Калі інтэрвэнцыя Лігі Нацый акажацца дарэмнай, толькі тады сітуацыя стане крытычнай і на вясну 1929 г. можна чакаць вайны.

Аптымізм лёрда Кешэндэна.

ЛЁНДАН, 9-VIII. Блізкая да міністэрства замежных спраў „Дэйлі Тэлеграф" піша: „польска-літоўская спрэчка, як відаць, мае у Польшчы больш, як калі-небудзь, губляе сваю вастрату". Газэта зазначае, што Польшча і Літва згодны аднавіць перамовы ў Жэневе, дзе «дапамога іншых членаў Лігі Нацый зможа паспрыяць у разьвязаньні тых ці іншых спрэчных пытаньняў».

Газэта падкрэсьлівае, што нямецкая дыплёматыя выявіла асаблівую актыўнасьць у дзейнічаньні да лепшага ўзаемаразуменьня між Польшчаю і Літвою.

Спатканьне Галуўкі з Залескім.

У мінулым тыдні нач. усход. аддзелу мін. зам. спраў Галуўка быў у мін. зам. спраў Залескага, які знаходзіцца ў водпуску пад Парыжам. «К. В.» (№ 177) кажа, што імі абгаварваліся польска-літоўскія справы. Па дарозе назад Галуўка затрымаўся ў Бэрліне і меў нараду па тых самых справах з польскім пасломь Кноллем.

ВАЛЬДЭМАРАС ТРАЦІЦЬ ПАДТРЫМАНЬНЕ Ў ЛІТВЕ.

КОЎНА. Ковенскі карэспандэнт «Кёльнішэ Цайтунг» падкрэсьлівае, што ваенныя колы, якія зьяўляюцца галоўнаю апораю ўраду Вальдэмараса, не падтрымліваюць яго так дружна, як да гэтага часу.

ЗАМАХ НА ВАЛЬДЭМАРАСА?

«Кур'ер Віл.» (№ 177) паведамляе, што ў Коўне арыштаваны два ўрадоўцы па абвінавачаньні ў падгатоўцы замаху на Вальдэмараса і некалькіх міністраў яго габінэту. Арыштаваныя, з якіх адзін зьяўляецца б. лейтэнантам, мелі стаць на чале шырокай арганізацыі, якая ставіла сваім заданьнем пераварот у Літве.

Увага. Ці не чарговая гэта казка, спэцыяльна змайстраваная ў рэд. «К. В.» перад зьездам легіянэраў у Вільні?

Прыезд літоўскіх дзеячоў у Вільню.

«Дзеньнік Ковеньскі» паведамляе, што гэтымі днямі выяжджаюць у Вільню група амэрыканскіх ліцьвіноў—грамадзкіх дзеячоў дзеля азнаямленьня з жыцьцём ліцьвіноў у Віленшчыне. З амэрыканскімі ліцьвінамі прыяжджае рэдактар літоўскай газэты ў Амэрыцы «Дзірва» Карновічус. Экскурсія прабудзе ў Віленшчыне 7-10 дзён.

НОВАЯ РАБОЧАЯ ПАРТ[illegible]

ВЕНА, 9-8. Паводле вестак з Б[illegible] эсту, левая апазіцыйная група, як[illegible] а выключана з румынскае сац[illegible] ратычнае партыі, заснавала [illegible] тыю пад назовам—[illegible] рабочая пар[illegible] партыі [illegible] х Румыні, [illegible]

Літве пагражае ярмо польскага імпэрыялізму.

ПАДРЫХТОЎКА АКУПАЦЫІ ЛІТВЫ ЗЬЯЎЛЯЕЦЦА НАЙГРУБЕЙШАЙ ПРАВАКАЦЫЯЙ СУСЬВЕТНАЙ ВАЙНЫ І НАПАДУ НА СССР.

УСЕ ПРОЦІ МІЖНАРОДНЫХ ПАДПАЛЬШЧЫКАЎ ВАЙНЫ І ІХ ЛЁКАЯЎ.

Адозва VI кангрэсу Камінтэрну.

Да працоўных усіх краёў.

Да міжнароднага пралетарыяту.

Таварышы!

Над працоўнымі масамі Літвы навісла пагроза польскае акупацыі. Весткі з розных бакоў гавораць аб намеры Пілсудзкага і яго фашысцкага ўраду рушыць на Коўню. Маршал Пілсудзкі, які забясьпечыў сабе адкрытую ці маўклівую згоду вялікіх дзяржаў і актыўнае падтрыманьне імпэрыялістычнае Англіі, намеран дзейнічаць. Ён рыхтуе свае войска на ўсіх правілах мастацтва для акупацыі. Ён зьбірае ў Вільні сваіх легіянэраў, наладжвае ім урачысты парад для таго, каб у патрэбны момант выпусьціць іх проці літоўскіх рабочых і сялян.

Можна чакаць кожную хвіліну гвалтоўнага перавароту. Польская буржуазея паспрабавала ажыцьцёвіць свае імпэрыялістычныя імкненьні, як відаць, у бліжэйшы час. Пілсудзкі перакананы, што фашысцкі ўрад Вальдэмараса, які абкружан нянавісьцю літоўскага народу, ня дасьць сур'ёзнага адпору і дазволіць зламаць сябе ў капітуляцыі. Пілсудзкі спадзяецца, што гэты ўрад у момант узброенага нападу абвесьціць сябе пераможным і пяройдзе на службу імпэрыялістычнае Польшчы.

У сваіх злачынных намерах белая Польшча забясьпечыла сабе падтрыманьне 2-го Інтэрнацыяналу і актыўную дапамогу польскіх і літоўскіх сацыял-здраднікаў. 2-гі Інтэрнацыянал падтрымлівае рабаўнічыя пляны Пілсудзкага проці Літвы, бачачы ў гэтым магчымасьць падрыхтаваць інтэрвэнцыяністкую вайну проці Савецкага Саюзу.

Падрыхтоўваемы наступ на Коўню павінен ня толькі зьнішчыць літоўскую незалежнасьць, але разам з тым будзе ваенным паходам проці Савецкага Саюзу, проці адзінае бацькаўшчыны міжнароднага пралетарыяту, проці апоры сацыялізму.

Пралетарыі ўсіх краёў! Акупацыя Літвы польскімі імпэрыялістамі азначае самую грубую ваенную правакацыю і заснаваньне адзінага ваеннага фронту для нападу на СССР. Літва павінна ператварыцца ў стратэгічны мост для арміі Пілсудзкага. Літва ў руках польскага імпэрыялізму павінна забясьпечыць выхад да мора, паслужыць ваенным апорным пунктам, узброенаю базаю і этапам для далейшых заваёўчых плянаў польскіх імпэрыялістаў. Калі Літва ня будзе самастойнаю, дык будуць пастаўлены пытаньні аб Латвіі і Данцыгу ў імя інтарэсаў эксплёататараў і прыгнятальнікаў народаў, у імя інтарэсаў герояў белага тэрору. Польскае войска распачне наступ для таго, каб пашырыць рынкі для польскіх капіталістаў, каб сілаю вярнуць землі літоўскіх сялян польскім абшарнікам. *Літве пагражае лёс Заходняе Беларусі і Заходняе Украіны, якія знаходзяцца пад прыгнечаньнем і ярмом польскага імпэрыялізму.*

Рабочыя і сяляне ўсіх краёў! Мы заклікаем вас да масавых выступленьняў проці падбухторшчыкаў вайны, проці разбойніцкіх плянаў запаліць новы сусьветны пажар. Толькі самы рашучы і арганізаваны масавы адпор працоўных усіх краёў зможа зьнішчыць злачынныя замыслы польскага імпэрыялізму і перашкодзіць яго замаху на незалежнасьць Літвы. *Няхай пракаціцца па ўсім сьвеце хваля пратэстаў, дэманстрацый, фабрычна-заводзкіх сходаў, масавых выступленьняў і стачак пратэсту. Няхай голас масавага абурэньня пакажа буржуазным міністрам Лёндану і Парыжу, якія стаяць за сьпіною Пілсудзкага, урадам Бэрліну і ўсяе сярэдняе Эўропы, якія зьяўляюцца яго супольнікамі, няхай ваш голас пакажа волю мас паўстаць проці пагражаючае вайны пад сьцягам пралетарскае клясавае барацьбы.*

Рабочыя Польшчы, Англіі, Францыі і Нямеччыны! Ад вашае пільнасьці, ад вашае баявое гатоўнасьці, ад рашучасьці вашых учынкаў залежыць амаль усё. [illegible] *ўсімі сіламі [illegible] Літву, [illegible] трым[illegible] сялян [illegible] пацыі [illegible] абшар[illegible]* [illegible] у вашых [illegible]

Працоўныя Літвы! Не забывайце таго, што абарона [illegible] краю ад [illegible] жыць [illegible] Вальдэмараса [illegible] кага [illegible] вашую [illegible] пралетарыяту [illegible] мараса [illegible] даць Літву [illegible] чымся [illegible] барацьбы [illegible] роднага [illegible] польскі [illegible] проці [illegible] Літвы і [illegible] не. Не [illegible] *вінны [illegible] як проці [illegible] і проці [illegible] проці [illegible] тоўскага фашызму.*

Усе на абарону незалежнасьці Літвы ад польскіх імпэрыялістаў.

Прэч міжнародных падпальшчыкаў вайны і іх лёкаяў.

Прэч фашысцкія ўрады Пілсудзкага і Вальдэмараса.

Няхай жыве рабоча-сялянскі ўрад у Польшчы і Літве.

Няхай жыве сусьветная пралетарская рэвалюцыя.

Кангрэс Інтэрнацыяналу сацыял-згоднікаў.

Поўны маральны развал рэштак меншавіцка-эсэраўскіх партый былое Расеі.—Абарончая пазіцыя кангрэсу ў адносінах да камунізму.

БРУСЭЛЬ, 9-VIII. (Спэц. кар. ТАСС). На кангрэсе II Інтэрнацыяналу з дакладам па арганізацыйных пытаньнях выступіў Фрыдрых Адлер.

Водлуг матар'ялаў справаздачы, II Інтэрнацыянал налічвае 6 міліёнаў членаў, 1.181 парляманцкіх дэпутатаў і 354 газэты.

Справаздача прыводзіць далей дутыя цыфры аб колькасьці некаторых партый. Там гаворыцца аб 58.000 членаў армянскае меншавіцкае партыі і Дашнак-Цуцюн, аб 30.000 членах баўгарскае сацыял-дэмакратычнае партыі, аб 18.000 (?) грузінскіх меншавікоў і г. д. На Італіі і Кітаю лік членаў сэкцыі II Інтэрнацыяналу не падаецца. Рэзыдэнцыяй ЦК «кітайскае сац.-дэмакратычнае партыі» вызваны Парыж.

Далей Адлер спыніўся на бесьперастаннай грызьні і інтрыгах у асяродку расейскіх, украінскіх і інш. эмігрантаў—меншавікоў і эсэраў. Ён паведаміў аб спрэчцы больш году паміж меншавікамі і эсэрамі аб тым, хто з іх мае права прадстаўляць Расею ў прэзыдыуме II Інтэрнацыяналу.

Агалошаная Адлерам справаздача выканкому аддае шмат увагі вострым фракцыйным рознагалосьсям у асяродку грузінскіх меншавікоў, галоўным чынам, у пытаньні «аб адносінах да Расеі». Справаздача таксама адзначае, што «партыя эсэраў» раскалолася на 4 групы, якія ня ладзяць між сабою.

Адлер адзначыў выхад з Інтэрнацыяналу нарвэскае сац.-дэмакратычнае партыі і раздробленьне сац.-дэмакратыі.

Ад імя выканкому II Інтэрнацыяналу Адлер прапанаваў наступныя зьмены ў статуце Інтэрнацыяналу: 1) склік «міжнародных канфэрэнцый» у прамежках паміж сэсіямі выканкому і кангрэсу; кангрэс склікаць раз у тры гады; 2) уключыць у статут наступны пункт: „партыі, якія далучаюцца да II Інтэрнацыяналу, павінны сачыць за тым, каб двайнасьць іх членаў у міжнароднай галіне праходзіла перш усяго ў рамках Інтэрнацыяналу, і каб члены партый устрымліваліся ад індывідуальнага ўступу ў міжнародныя палітычныя аб'яднаньні, тэндэнцыя якіх пярэчыць праграме ці тактыцы Інтэрнацыяналу».

Абгрунтоўваючы гэтыя зьмены статуту, Адлер проста заявіў, што яны накіраваны супроць «манэўраў камуністычнае тактыкі адзінага фронту» і супроць такіх арганізацый, як Міжрабпом, МОПР, Ліга Барацьбы з прыгнечаньнем калёніяльных народаў і інш. Адлер паведаміў, што пасьля доўгіх спрэчак у камісіі, ухвалена гэтая «зьмякчоная» фармулёўка, бо больш вострая фармулёўка, якое дамагаліся шмат якія дэлегаты, выклікала-б, згодна слоў Адлера, «Міжнародную дыскусію».

У сапраўднасьці, ухвала гэтае фармулёўкі ацэньваецца ў колах кангрэсу, як сур'ёзнае адступленьне сакратарыяту II Інтэрнацыяналу, бо новы пункт статуту дае права самім партыям рашыць пытаньне аб прыналежнасьці іх членаў да тых ці іншых пазапартыйных арганізацый, а гэта фактычна азначае захаваньне існуючага становішча. Між іншым, гэта адносіцца да пытаньня аб прыналежнасьці членаў ангельскае незалежнае рабочае партыі да Лігі Барацьбы з калёніяльным уціскам і да Міжрабпому.

У канцы свайго дакладу Адлер заявіў, што „прычына расколу рабочае клясы, адзінае ў сваім імкненьні да поўных канчатковых мэтаў, не ў тэарэтычных і прынцыповых рознагалосьсях, а ў рознай ацэнцы канкрэтных абставін".

У прамове Адлера, як і ў шэрагу іншых выступленьняў на кангрэсе, зварочвае на сябе ўвагу выразна выяўлены абарончы характар у адносінах да камунізму.

Кангрэс ухваліў без спрэчак папраўкі да статуту.

ЯК МЕНШАВІЦКІ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ БАРОНІЦЬ КАЛЁНІІ.

БРУСЭЛЬ. Калёніяльная камісія кангрэсу 2-га Інтэрнацыяналу ўхваліла тую фармулёўку па пытаньні аб незалежнасьці Індыі, якую прапанавала ангельская незалежная рабочая партыя. У гэтай фармулёўцы няма простага зазначэньня дамагацца незалежнасьці Індыі, яно заменена дамаганьнем даць магчымасьць Індыі «права самавызначэньня».

Выпрацаваны калёніяльнай камісіяй праэкт рэзалюцыі захоўвае ў моцы падзел калёніяльных і паўкалёніяльных краін на розныя катэгорыі ў залежнасьці ад „культурнага прагрэсу насельніцтва».

Дыскусія вакол „сэнсацыйных" прамоў на кангрэсе.

БЭРЛІН, 8-VIII. Афіцыёзная «Дэйгэ Дыплёматыш Палітышэ Карэспандэнтс» абараняе ад нападаў французскага друку заявы, зробленыя на кангрэсе II Інтэрнацыяналу наконт эвакуацыі акупаваных абласьцёў.

«У прамовах Гендэрсона, Вандэрвэльдэ, Брэйтшэйда і Кукера,—піша афіцыёз,—зьмешчаны якраз дамаганьні, якія ёсьць у праграме разброеньня і супадаюць з асноўным напрамкам замежнае палітыкі Нямеччыны. Гэта здарылася не затым, што II Інтэрнацыянал пад уплывам Нямеччыны, а затым, што ўсе дамаганьні гэтае вялікае мэты, няўхільна павінны супадаць".

Адносіны кангрэсу да прапаноў СССР аб разброеньні.

БРУСЭЛЬ, 7-8. У цэнтры працы камісіі кангрэсу стаіць побач з калёніяльным таксама пытаньне аб разброеньні. Савецкія праэкты аб разброеньні падтрымліваюцца толькі невялікаю апазыцыйнаю меншасьцю кангрэсу, у складзе дэлегацый ангельскае незалежнае рабочае партыі і швайцарскаю, а таксама невялікімі групамі ўнутры некаторых і іншых дэлегацый.

Пераважная большасьць кангрэсу безумоўна супроць савецкіх праэктаў. Аднак, дэлегацыя рабочае партыі дамагаецца «сур'ёзнага абмеркаваньня» іх».

Рабочыя ўбаку ад урачыстасьці „правадыроў".

БРУСЭЛЬ, 5-8. Рабочая кляса Брусэлю выяўляе вельмі нязначную зацікаўленасьць да кангрэсу 2-га Інтэрнацыяналу. Не зважаючы на нядзельны дзень, на дамох няма сьцягаў, і рабочая аўдыторыя на цырымоніі адчыненьня кангрэсу ня прысутнічала.

ШВЭДЗКІЯ ГАРНЯКІ ПЕРАМАГЛІ.

ГЭТАЙ ПЕРАМОЗЕ ПАСПРЫЯЛА БРАЦКАЯ САЛІДАРНАСЬЦЬ ГАРНЯКОЎ СССР.

СТАКГОЛЬМ, 9-8. Між прадстаўнікамі бастуючых горнарабочых і швэдзкімі горнаўласьнікамі ўчора дасягнута згода на падставе прапазіцыі арбітражнае камісіі.

Згодна гэтае прапазіцыі, горнаўласьнікі адмаўляюцца ад свайго дамаганьня зьнізіць заработак. Захоўваюцца стаўкі, прадугледжаныя ў старым калектыўным угаворы, які застаецца ў моцы да канца 1930 году; для гарнякоў, якія працуюць пад зямлёю, уводзіцца 6-ціднёвы водпуск (адзін раз у год) замест 4-хдзённага. Пасьля канчатковае ліквідацыі канфлікту, ні над кім не павінны ўчыняцца якія-небудзь рэпрэсіі за ўчынкі, зьвязаныя з забастоўкаю.

Наконт дасягнутае згоды, старшыня ЦК швэдзкага саюзу горнарабочых Хансон выказаў упэўненасьць, што пры перамовах па асобных прадпрыёмствах горнаўласьнікі пойдуць на ўступкі, якія палепшаць становішча рабочых; у іншым-жа разе канфлікт ня будзе спынен.

Орган кампартыі „Палітыкен" падкрэсьлівае вялізнае значэньне братэрскае дапамогі з боку савецкіх гарнякоў, „без якое справа горнарабочых Швэдыі была-б даўно прайграна".

ЧЭМБЭРЛЕН СУР'ЁЗНА ХВОРЫ.

БЭРЛІН, 9-VIII. Згодна паведамленьня [illegible] карэспандэнта «Фосі[illegible] [illegible] ангельскіх палі[illegible] [illegible] варваюць аб [illegible] [illegible] думку [illegible] цці ад

Водлуг чутак, хвароба зьвязана з сур'ёзнаю нэрвоваю ўстраскаю.

* * *

ЛЁНДАН, 9-VIII. Паводле вестак „Манчэстар Гардыян" для таго, каб ачуняў Чэмбэрлен, патрэбна ня менш двух месяцаў. Дактары забаранілі Чэмбэрлену чытаць газэты і лісты.

VI кангрэс Камінтэрну.

Даклад т. Бухарына аб праграме.

Пралетары Ленінграду вітаюць кангрэс

МАСКВА. На ранішнім пленарным пасяджэньні кангрэсу Камінтэрну з дакладам аб праграме Камінтэрну выступіў Бухарын, спатканы гучнаю авацыяй. Даклад т. Бухарына цягнуўся 4 гадзіны.

Пасьля дакладу т. Тэльман агалосіў прывітальныя тэлеграмы, атрыманыя прэзыдыумам кангрэсу ад пралетарскіх арганізацый розных краін і шматлікіх гарадоў СССР.

Потым кангрэс вітаюць дэлегацыі ленінградзкіх фабрык і заводаў. Кангрэс наладжвае бурную авацыю дэлегатам „Чырвонага Путылаўца", а таксама ленінградзкіх тэкстыльных фабрык.

Абгавор праэкту праграмы.

МАСКВА, 9-VIII. На вечарнім пасяджэньні 9-га жніўня кангрэс Камінтэрну пачынае абмяркаваньне праекту праграмы.

СЫНКАНДЭР (Індыя).

гаворыць: [illegible]

ФАРЭДЭС (Эквадор)

лічыць, што праэкт праграмы [illegible]

РЫНГ (Польшча)

гаворыць, што праэкт праграмы выразна разглядае ўсе праблемы, якія стаяць перад пралетарыятам, выразна акрэсьлівае асноўныя лініі разьвіцьця сучаснае, імпэрыялістычнае эпохі і выказваецца проці апарту[illegible] ўхіленьня аб ультра-імпэрыялізме.

РЭЙМАН (Чэха-Славакія).

выказвае поўную згоду з тэорэтычнымі палажэньнямі [illegible]

Потым Тэльман [illegible]

[illegible] экту праграмы Аднначасна працуюць і іншыя камісіі кангрэсу.

Пленарнага пасяджэньня 10-га жніўня ня будзе. Наступнае пленарнае пасяджэньне—у суботу 11-га жніўня а 5-й гадзіне ўвечары.

Агрэсыўныя мэты пакту Келёга.

ПАЛІТЫКІ АНГЛІІ, ФРАНЦЫІ І АМЭРЫКІ СІЛЯЦЦА ЗВАЛІЦЬ АДЗІН НА АДНАГО АДКАЗНАСЬЦЬ ЗА ЗРЫЎ УДЗЕЛУ СССР У ПАКЦЕ. — МІЖ ТЫМ ВЫЯВІЛАСЯ ПОЎНАЕ АДНАДУШША ІМПЭРЫЯЛІСТАЎ У ГЭТЫМ ПЫТАНЬНІ.

Аб'яднаньне Амэрыкі і Эўропы проці СССР

ПРЭСА ФРАНЦЫІ АБ НАДЫХОДЗЯЧАЙ ПАРЫСКАЙ КАНФЭРЭНЦЫІ.

ПАРЫЖ, 8-8. „Пці Парызьен" заявяе, што згодна жаданьня ўраду ПАЗШ, францускі ўрад згадзіўся «ўзяць на сябе працу па запрашэньні ўдзельнікаў пакту Келёга, з умоваю, што ён будзе дзейнічаць нібы не ад сябе". Як відаць, гэта зроблена для таго, каб у далейшым ні ангельскі ўрад, ні ўрад ПАЗШ ня былі вымушаны ўступаць у афіцыйны кантакт з савецкім урадам.

На падставе розных паведамленьняў на гэтую тэму, у парыскіх колах падкрэсьліваюць, што, наперакор лёндан скім і нью-ёркскім весткам, Англія Францыя і ПАЗШ рашуча працівяцца ўдзелу СССР у абгаворы пакту Келёга да яго падпісаньня, пры гэтым сілуцца скінуць адзін на аднаго адказнасьць за адхіленьне СССР, а таксама ўтаіць ад грамадзянскае думкі Эўропы сапраўдныя мэты пакту Келёга, якія зводзяцца да аб'яднаньня Амэрыкі і Заходняе Эўропы супроць СССР.

АЦЭНКА „ЧАСОВАГА АДХІЛЕНЬНЯ" СССР

БЭРЛІН, 8-8. Паводле паведамленьня жэнеўскага карэспандэнта «Тан», у колах Лігі Нацый думаюць, што «часовае адхіленьне» СССР ад падпісаньня пакту Келёга пойдзе часткаю на карысьць францускай палітыцы ў пытаньні аб разброеньні, паколькі савецкі ўрад, падпісаўшы пакт, зараз-бы выступіў з новымі прапазіцыямі аб разброеньні.

У сувязку з гэтым у Жэневе напамінаюць, што савецкія праэкты разбраеньня паставілі Бонкура ў вельмі незайздроснае становішча.

ПАВОДЗІНЫ БУРЖУАЗНЫХ „МІРАЛЮБЦАЎ" — УРОК РАБОЧЫМ.

БЭРЛІН, 8-8. «Ротэ Фанэ» піша: „Імпэрыялістычны сьвет не забыўся пра той урок, які ён атрымаў ад савецкае дзяржавы. Дзеля гэтага ён прачытаў з найвялікшаю няпрыемнасьцю заяву Чычэрына, што савецкі ўрад выразна бачыць валуўнічы сэнс пакту Келёга, падобна таму, як ён з самага пачатку асудзіў двудушную няшчырасьць жэнеўскіх перамоў аб разброеньні, але не зважаючы на гэта, ён быў гатовы распачаць перамовы адносна пакту Келёга, калі будзе запрошаны да ўдзелу ў іх.

Работніцкая кляса будзе вітаць удзел СССР у перамовах аб пакце Келёга. Гэты ўдзел мог-бы спрыяць таму, што з падбухторшчыкаў вайны была-б сарвана іхняя двудушная маска прыхільнікаў міру, і працоўным быў-бы паказан іх вораг з яго сапраўдным абліччам".

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ

ВЫЕЗД ПІЛСУДЗКАГА Ў ВІЛЬНЮ.

«Газэта Варшаўска» (№ 232) паведамляе, што ўчора, 10 жніўня, выехаў у Вільню на зьезд легіянэраў марш. Пілсудзкі.

ПРАГРАМА ЗЬЕЗДУ ЛЕГІЯНЭРАЎ У ВІЛЬНІ.

Польскія віленскія газэты друкуюць праграму зьезду легіянэраў у Вільні. Раніцою ў 10 гадз. імша ў катэдры, у 10 гадз. 30 мін. на пляцу перад катэдрай пасьвянцэньне сьцягу саюзу легіянэраў віленскай акругі, пасьля гэтага паход на Замкаву Гару, паход на акадэмію ў мясцовую залю, пасьля—абед у Бэрнардынскім садзе і ў 6 гадз. вечара выступленьне Пілсудзкага з прамоваю ў залі «Рэдуты». У 9 гадз. веч. раут для ўдзельнікаў зьезду.

Разгул уланаў на „крэсах".

Уначы з 4 на 5 жніўня г. г. чацьвера п'яных уланаў у Нясьвіжы зрабіла напад на паліцыянта В. Возьніка, якога шаблямі паранілі ў галаву і рукі. Паліцыянт 6 разоў страляў, але не папаў у напасьнікаў. Двох уланаў затрымалі, а два ўцяклі.

Напад вар'ята на вілу марш. Пілсудзкага.

„Роботнік" (№ 219) паведамляе, што ў мінулую нядзелю на вілу марш. Пілсудзкага ў Сулеюўку зрабіў напад нейкі Тэафіл Ляшчынскі. Затрыманы мясцовай жандармэрыяй і паліцыяй, Ляшчынскі пачаў авантуру і парваў ім вопраткі. Ляшчынскі ў 1924 г. быў у шпіталі для вар'ятаў. Сьледзтва ідзе.

Дэманстрацыя камуністаў у Бэндзіне.

З прычыны забойства ў Бэндзіне невядомымі асобамі камуніста Пэўніна, у часе яго хаўтураў адбылася на могілках дэманстрацыя, якую мясцовая паліцыя разагнала.

У МАСКВУ ЕДЗЕ ДЭЛЕГАЦЫЯ АЎСТРЫЙСКІХ СПАРТСМЭНАЎ,

НЕ ЗВАЖАЮЧЫ НА ЗАБАРОНУ СВАІХ КІРАЎНІКОЎ.

ВЕНА, 9-8. Сёньня ў Маскву выехала аўстрыйская дэлегацыя на маскоўскую спартакіяду ў складзе 70 рабочых-фізкультурнікаў.

«Ротэ Фанэ» паведамляе, што аўстрыйскі рабочы спартыўны саюз, якім кіруюць меншавікі забараніў сваім членам браць удзел у спартакіядзе і нават неафіцыйна перасьцерагаў ад падарожжы ў Маскву. Як прыватныя прадпрыёмцы, так і прадпрыёмствы, якія знаходзяцца пад кіраўніцтвам сацыял-дэмакратычнае венскае абшчыны, адмовілі рабочым у водпуску, на спартакіяду ў Маскву.

Дэлегацыя складаецца з рабочых, арганізаваных ў прафэсыянальныя і спартыўныя арганізацыі.

Большасьць дэлегатаў—сац.-дэмакраты.

У Саюзе ССР.

ПАДПІСАЦЦА НА ПАЗЫКУ—АБАВЯЗАК 100% СЯБРОЎ ПРАФСАЮЗАЎ.

МАСКВА, 8-8. На пасяджэньні пленуму Моссавету 8-га жніўня з дакладам выступіў Наркамфін СССР Бруханаў—аб другой пазыцы індустрыялізацыі.

Першая пазыка індустрыялізацыі—сказаў ён—была выпушчана год таму назад, і каля 6 міліёнаў рабочых і служачых купілі аблігацыі першае пазыкі. Пасьля яе была выпушчана пазыка ўмацаваньня сялянскае гаспадаркі, да якое мы прыцягнулі каля 10 міліёнаў сялянскіх гаспадарак.

І тая і другая далі дзяржаўнай казьне ў агульнай лічбе звыш 300 міліёнаў руб.

Мы спадзяёмся, што сярэдняя падпіска рабочых і служачых на другую пазыку дасьць нам у два разы больш, чым на першай пазыцы. У сярэднім кожны працоўны павінен вылучыць для куплі пазыкі сваю паўмесячную пэнсію. Перадавыя-ж гушчы рабочых і працоўных Масквы павінны даць ня менш свайго месячнага заробку. Мы спадзяёмся, што па Саюзу на новую пазыку падпішуцца ня менш 80 проц. членаў прафсаюзаў, а па Маскве—усе 100 працэнтаў. (Воплескі)

Настаўнік на фронце перабудовы сел. гасп.

МАСКВА, 8-УШ. ЦК асьветнікаў у адозьве да настаўнікаў зазначае, што аднэю з галоўных задач грамадзкае працы сельскага настаўніцтва ў бліжэйшы порыяд зьяўляецца дапамога выкананьню дырэктыў 15-га зьезду УсеКП(б) аб пераводзе сельскае гаспадаркі на рэйкі буйнае аграмаджанае вытворчасьці.

Мясцовым арганізацыям прапануецца папулярызаваць ідэі аб перабудове сельскае гаспадаркі на новай тэхнічнай аснове—у школах, на настаўніцкіх курсах, гуртках і г. д.

200 новых гандлёвых суднаў за 5 гадоў.

МАСКВА, 8-8. Савет Працы і Абароны зацьвердзіў распрацаваны ў двох варыянтах Дзяржплянам СССР плян марскога гандлёвага суднабудаўніцтва на заводах СССР. Мінімальны варыянт прадугледжвае заказ на пабудову ў працягу бліжэйшага пяцігодзьдзя 187 суднаў, максымальны—230.

Няшчаснае здарэньне на кар'еры імя Калініна.

СТАЛІН, 9-8. 7-га жніўня на вапняковым кар'еры імя Калініна ля станцыі Менчугова, пры падпале буркі выбухам дынаміту забіта трое рабочых і цяжка ранен адзін. Па дарозе ў шпіталь паранены сканаў. Прычыны выбуху высьвятляюцца

Цяжкія няўдачы польскага лётніцтва.

Польскае лётніцтва перажыло апошнімі днямі шэраг цяжкіх няўдач. Апрача стаўшых звычайнымі штодзённых катастроф з польскімі вайсковымі аэрапланамі, якія цягнуць за сабою [illegible]

[illegible] імя. Ня тым асьмейваюць, што французкі самалёт перахрысьцілі з „Белага Арла“ на „Маршалка Пілсудзкага“, бо гэта пераймянаваньне зьяўляецца толькі выразам ушанаваньня, якое гэ- [illegible]

[illegible] з польскімі аэрапланамі і на вельмі галасьлівае рэклямаваньне праэктаў польскіх палётаў, якія потым дрэнна, каб не сказаць скандальна, выконваюцца.

— Надмерна злую гэтую рэкляму,—піша «Роботнік»,—робяць пераважна «санацыйныя» брукоўцы, якія ня толькі кожны праэкт лёту агалашаюць як перамогу, але яшчэ абмалёўваюць усё ў палітычны колер і да мітычнай перамогі лётнікаў прычапляюць заслугу намаёвых урадаў.

А «Газэта Варшавска» таксама яшчэ да гэтага сумнага фіналу з трансатлянтыцкім польскім лётам пісала:

„Польская амэрыканская прэса, якая так энтузіястычна аднеслася да польскага лёту праз акіян, цяпер пеніцца ад абурэньня і сораму. „Манітор“ з Клевэлэнду ў артыкуле пад загалоўкам: «Асьмяяньне польскага імя і лётніцтва» пісаў: скажам сабе праўду,—польскія лётчыкі Кубаля і Ідзікоўскі, якіх мы гатовы былі вітаць, як нацыянальных гэрояў, рашуча асьмейваюць і польскае лётніцтва і польскае [illegible] здраду [illegible] лётніцтва высьвятляю у справе лётных катастроф.

Бясконцыя лётныя катастрофы і скандальныя няўдачы польскіх лётнікаў на наш погляд маюць сваёй прычынай нявысокую якасьць польскіх лётчыкаў і польскіх аэрапланаў. Гэта з аднаго боку. З другога боку—прычынай катастроф і няўдач польскага лётніцтва зьяўляецца жаданьне фашыстаўска-санацыйных польскіх сфэр зьвярнуць увагу сьвету на Польшчу, як дзяржаву, маючую добрых лётчыкаў і добры паветраны флёт, і, наогул, разрэклямаваць па сьвеце польскае імя.

З гэтага свайго імкненьня фашыстаўская Польшча выходзіць пакуль што са скандалам. І ёй, відаць, прыдзецца згадзіцца з словамі «санацыйнай» газэты «Эпохі».

«Ня можам яшчэ мерацца з іншымі народамі на сусьветным стадыёне аэранаўтыкі і павінны здаволіцца скрамнейшымі, паводле сіл і сродкаў, заданьнямі».

Замежны.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Дапамога пагарэльцам м. Дукоры.

8-га жніўня днём у м. Дукоры, Сьмілавіцкага раёну па Менскай вуліцы здарыўся вялікі пажар. Пажар зьнішчыў цалкам 18 гаспадарак і апрача таго 21 будынак хат, гумён, хляўоў і інш. Страты ад пажару да 100.000 руб.

На месца выяжджала з Менску спэцыяльная камісія, якая разам з райвыканкомам прыняла шэраг мерапрыёмстваў для аказаньня дапамогі пагарэльцам.

Дадзена распараджэньне аб водпуску пагарэльцам лесу і прыняты меры па забясьпечаньні пагарэльцаў часова кватэрамі; акрстрах ужо пачаў выплачваць страхоўку. Мясцоваму сельскагаспадарчаму крэдытнаму таварыству запрапанавана выдзеліць крэдыты на адбудову і на насеньне. Пастаўлена таксама пытаньне аб зямельным і гаспадарчым упарадкаваньні мястэчка Дукоры.

Саўгасам «Дукоры» і «Зазер'е» дадзены дырэктывы забясьпечыць беднату—пагарэльцаў сенажацьцю другога ўкосу. Памольны збор з Дукорскага млыну забраніраваны да новага ўраджаю выключна за пагарэльцамі.

Камісія дала ўказаньні сельсаветам раёну аб арганізацыі збору сродкаў на карысьць пагарэльцаў

Будуем школы і масты.

У гэтым годзе шырока разгарнулася вясковае будаўніцтва ў Шклоўскім раёне, пераважна за сялянскія сродкі ад самаабкладаньня.

Вёска шпарка адбудоўваецца. Будуюцца новыя школы, масты, рамантуюцца дарогі, набываюцца пажарныя машыны. Трэба адзначыць, што вялікі зрух у вясковым будаўніцтве дало самаабкладаньне. Зараз у раёне на сродкі самаабкладаньня будуецца 4 новыя школы, 15 мастоў, 1 хата-чытальня, 1 нардом. Апрача гэтага, набыта за сродкі самаабкладаньня 8 пажарных машын.

За кошт дзяржавы будуюцца дзьве новыя школы і вядзецца падрыхтоўка да пабудовы сямігодкі ў в. Гарадзішча. Апрача гэтага, за кошт дзяржавы будуецца 6 новых мастоў. Дарогі ў раёне з кожным днём паляпшаюцца і рамантуюцца, таксама пераважна за сродкі самаабкладаньня.

Асаблівая праца па вясковаму будаўніцтву праведзена ў Новабрашчынскім, Таўкачэўскім, Рыжкавіцкім і Чарнянскім сельсаветах. Гэтыя сельсаветы праявілі досыць увагі правядзеньню самаабкладаньня, своечасова арганізавалі сялянства для рамонту дарог, мастоў.

Астатнім сельсаветам трэба будзе падцягнуцца і больш сур'ёзна заняцца пытаньнямі вясковага будаўніцтва, скарыстаўшы ўсю ініцыятыву сялянства.

З.

г. Шклоў

32.000 гаспадарак вызвалены ад падатку.

ВОРША, 10-8. Скончаны вучот аб'ектаў абкладаньня па акрузе па папярэдніх да- [illegible]

Датэрміновая здача падатку.

[illegible]

Культустановы, вы чуеце?

[illegible] 150 двароў, з якіх можна знайсьці ня больш двух-трох чыстых хат. У другіх хатах людзі амаль што жывуць з сьвіньнямі. У хатах адна вонь, нячыста.

Мужчыны ходзяць у доўгіх па калені гразных кашулях. Разьвіта прастытуцыя.

Бабы зусім нярахі. Сярод іх ёсьць багата хворых на „каўтун“.

К лячэньню ўсякіх хвароб прыбягаюць к шаптухам. Асабліва шаптухі лечаць хваробу „залатнік“, пры лячэньні якой замест банак хвораму ставяць на жывот гаршчок.

Чаго толькі ня знойдзеш у гэтым сяле?

Вось запаведнік Палескай культуры! Вось дзе багаты матар'ял для краязнаўства!

А ўсё-такі трэба гэтае сяло перавесьці на новы быт і адчыніць у ім пабольш культурных устаноў, дзе можна было-б весьці барацьбу за культуру. Культустановы, за вамі слова.

Паляшук.

Тураўскі р., Мазыршчына.

С.-г. машын хопіць.

Магілеў, 10-8. Хлебны крызіс і «вялікія» цэны на хлеб прывялі да вялікага попыту на машыны. Калі се- [illegible]

Гандаль рыбна-гароднымі прадуктамі.

[illegible] быў выпадак, калі крамная камісія, жадаючы праверыць правільнасьць вагі, праверыла вагу купленае рыбы ў прыватнай краме. Апошні зьменшыў вагу на 1 з пал. фунты з мэтаю падрыву. Некаторыя рыбныя гандляры спрабуюць рознымі шляхамі дамагчыся, каб арцелі не прадавалі каапэрацыі ўлоў рыбы. Аднак, гэтыя прадзелкі выкрыты і многія з прыватнікаў ці зачыняюць крамы, ці прымушаны прадаваць прадукты па каапэрац. цэнах.

Выстаўка жывёлагадоўлі.

Ворша, 10-VIII. У канцы м-ца ліпеня ў Горках адбылася раённая выстаўка жывёлагадоўлі, якая ставіла мэтай агляд жывёлаводзтва і перапрацоўкі прадуктаў у раёне. У выстаўцы прымалі ўдзел 77 сялянскіх гаспадарак з 91 экспанатам, 1 калгас, 3 саўгасы, 3 малочных т-вы і с.-г. Акадэмія.

Першую прэмію атрымаў пасёлак Муханоўка. Усе жыхары пасёлка пабудавалі кармушкі для кароў, маюць быка і сьвіней ангельскай пароды, якіх закупілі калектыўна для агульнага карыстаньня пасёлка, вядуць правільны севазварот.

Прэмія выдана ўсяму пасёлку.

Другую прэмію атрымаў калгас Жаўлачоўка і Кацялеўскае бычынае т-ва.

Усяго выдана 20 прэмій удзельнікам выстаўкі на суму 350 руб.

Выстаўку наведала каля 300 сялян.

Крэдыты на асеньнюю сяўбу.

ВОРША, 10-8. Для правядзеньня асеньняй пасяўной кампаніі па Аршанскай акрузе разьмяркоўваецца 98850 руб. с.-г крэдыту.

У час падрыхтоўкі мяркуецца ачысьціць 1196 тон азімага насеньня [illegible] ад галаўні 522 тоны азімай пшаніцы. Пракатныя пункты, саўгасы і калгасы даюць машыны для ачысткі зерня дармова.

Для рамонту с.-г. інвэнтару ў гэтым годзе па раёнах акругі адчынілася 11 кузьняў-майстэрняў, якія сялянства павінна скарыстаць цалкам перад сяўбой.

170 паказальных вучасткаў будзе заложана з рознымі штучнымі ўгнаеньнямі і 41 проц., альбо 18344 гэктары з гадавога заданьня павінны быць пераведзены на шматпольле.

Няма мінэральных угнаеньняў.

МАГІЛЕЎ, 10-8. У апошнія дні з крэдытных таварыстваў паступаюць шмат і тэлеграфных і паштовых запросаў:

— Чаму няма мінэральных угнаеньняў?

Плян завозу штучнага ўгнаеньня ў акругу, прыняты Белсельсаюзам для выкананьня, складае 45 вагонаў фасфарытнай мукі і 32 вагоны супэрфасфату. ГЭТА—КАЛЯ 30 ПРАЦАНТАЎ ТАГО, КОЛЬКІ ПАТРЭБНА АКРУЗЕ. Але-ж і гэтае колькасьці не завозіцца. Дагэтуль паступіла толькі 9 вагонаў супэрфасфату.

Акруга стаіць пад пагрозай, што ня будуць здаволены мінэральнымі ўгнаеньнямі нават калгасы і паказальныя вучасткі, ня кажучы ўжо аб астатнім насельніцтве.

Таксама зроблена заяўка на 7 тысяч пудоў гатунковага насеньня. Да гэтае пары нічога не атрымана, і акрсельсаюз нават ня ведае, калі яно будзе і ці будзе наогул.

Кантрактацыя азімых пасеваў.

Гомель, 10-8. У гэтым годзе ў акрузе ўпяршыню будзе праводзіцца кантрактацыя жыта азімых пасеваў. Намячаецца закантрактаваць пасеў на плошчы 3750 гэктараў. План кантрактацыі пасеваў разьмеркаваны па раёнах.

Рыхтуемся да новага навучальнага году.

[illegible]

Сродкі па самаабкладаньні паступаюць слаба.

Гомель, 10-8. Паступленьне сум па самаабкладаньні ў акрузе праходзіць слаба. Процант збору сродкаў на 1-ае жніўня складаў 49,59 проц. Першае месца займае Хойнікскі раён—сабраўшы 86,12 проц. Адстаюць Веткаўскі, Гомельскі, Буда-Кашалёўскі, Уваравіцкі раёны. Акрвыканком прапанаваў раёнам распачаць прымусовае спагнаньне сум па самаабкладаньні з тым, каб да 1-га верасьня скончыць збор сродкаў.

2-я пазыка індустрыялізацыі.

ЗА ШЫРОКУЮ ГРАМАДЗКАСЬЦЬ У СПРАВЕ РЭАЛІЗАЦЫІ ПАЗЫКІ.

(З пасяджэньня камісіі садзейнічаньня рэалізацыі пазыкі пры ЦВК БССР).

Учора пад старшынствам тав. А. І. Хацкевіча адбылося пасяджэньне цэнтральнае камісіі пры ЦВК БССР па садзейнічаньні рэалізацыі 2-й пазыкі індустрыялізацыі.

Камісія зацьвердзіла кантрольныя лічбы разьмеркаваньня сумы пазыкі па акругах; згодна гэтага акругі павінны рэалізаваць пазыкі на наступныя сумы: Бабруйская—на 640000 р., Віцебская—885000 руб., Гомельская—925000 р., Менская—1350000 руб., Магілеўская—535000 р., Мазырская—295000 р., Аршанская—485000 руб. і Полацкая—285000 руб. А ўсяго па БССР трэба рэалізаваць 5400000 руб.

Камісія зацьвердзіла дырэктыўны ліст да акруговых выканаўчых камітэтаў аб тым, каб яны аддалі максымум увагі садзейнічаньню рэалізацыі пазыкі. Камісіі па садзейнічаньню рэалізацыі пазыкі павінны быць утвораны як пры акруговых выканкомах, так і пры РВК і саветах (гарадзкіх і сельскіх).

Апрача гэтага, дырэктыўны ліст зварочвае ўвагу ўсіх выканкомаў і саветаў на неабходнасьць **шырокай арганізацыі грамадзкасьці вакол рэалізацыі пазыкі**, своечасова высьвятляючы гэту працу ў друку.

Камісія знайшла неабходным выдаць адозвы да ўсіх працоўных ад імя ЦК КП(б)Б, ураду, ЦСПСБ і ЦК ЛКСМБ; па лініі ўсіх устаноў і арганізацый павінны быць указаны канкрэтныя мерапрыёмствы і дадзены заданьні, як трэба паставіць працу рэалізацыі пазыкі.

Усім членам цэнтральнай камісіі даручана своечасова высьвятляць у друку працу па сваіх установах і даваць кіруючыя артыкулы, як кожная арганізацыя павінна праводзіць рэалізацыю пазыкі.

На пасяджэньні была заслухана інфармацыя Наркамфіну аб яго канкрэтных мерапрыёмствах па рэалізацыі пазыкі. Адным з галоўных канкрэтных мерапрыёмстваў зьяўляецца тое, што праца па рэалізацыі пазыкі будзе дэцэнтралізавана: яна будзе згрупавана, галоўным чынам, у гарадзкіх і сельскіх саветах і непасрэдна ў масах.

Склад цэнтральнай камісіі па садзейнічаньні рэалізацыі пазыкі папоўнен прадстаўнікамі крэдытных арганізацый і газэт «Савецкая Беларусь», «Зьвязда», «Рабочий» і «Беларуская Вёска».

Рабочы Фалюшкін падпісаўся на 5-цімесячны заработак.

БАБРУЙСК, 10-8. З асаблівым уздымам праходзіць падпіска на пазыку індустрыялізацыі сярод рабочых коннага парку:—19 чалавек падпісаліся на месячны заработак, 8—на 2-хмесячны, два рабочых падпісаліся на 150 руб. кожны і 2—на 250 руб. Рабочы Фалюшкін, які зарабляе ў месяц 60 руб., падпісаўся на 300 руб., што складае пяцімесячны яго заработак.

Партыйцы паказваюць прыклад.

[illegible]

Падпісаліся на паўтара месячны заработак.

[illegible]

Саюз Нарсувязі наперад за ўсіх.

[illegible]

Крычаўцам падцягнуцца.

КРЫЧАЎ, 10-8. Гэтымі днямі адбыўся партсход крычаўскай савецкай ячэйкі. Пасьля сходу ўсе сябры падпісаліся хто на адну, а хто на 2 аблігацыі пазыкі. Камуністы сяляне падпісаліся ня менш як на адну пятую частку аблігацыі. Сход вынес пастанову падпісацца кожнаму на 50 проц. месячнага заработку. Малавата таварышы, трэба падцягнуцца!

Да ўвагі Наркамфіну.

МАГІЛЕЎ. Адсутнасьць інструкцый адбіваецца на працы акрфінаддзелу, які амаль нічога яшчэ не зрабіў. Праўда, пасьля атрыманьня цыркуляру з Наркамфіну зьмест яго паведамлен райвыканкомам, якім пра- [illegible]

Першы дзень даў—1045 руб.

[illegible]

ЗАСЕЕМ ЧЫСТЫМ НАСЕНЬНЕМ.

[illegible] КСУ і іншых арганізацый.

8 жніўня прэзыдыумам РВК быў зацьверджан плян пасяўной кампаніі, па якому прадугледжана канчаткова перавесьці на шматпалёвы севазварот 1400 землеўпарадкаваных гэктараў, і садзейнічаць канчатковаму пераходу на шматпольле 6 кал. гаспадарак.

Разам з гэтым дадзена заяўка крэдытнаму т-ву на ўвоз чыстагатунковага насеньня для насельніцтва, у якога збожжа зьбіта градам, і загатоўкі больш гатунковага насеньня і перачысткі апошняга. З 10 жніўня па раёну прыступаюць да працы 26 зернаачышчальных пунктаў, на якіх па пляну за сэзон павінна прачысьціцца 150 тон насеньня.

Бедната насеньне будзе выменьваць у саўгаспадарках. Значную ўвагу прэзыдыум РВК зьвярнуў на кантрактацыю жыта. Маецца на мэце закантрактаваць плошчу ў 400 гэкт., дзеля чаго дадзены на мейсцы адпаведныя дырэктывы па растлумачэньню сялянству выгады кантрактацыі жыта.

[illegible] тон [illegible], 40 прывадных малатарняў, 60 арфаў і 20 жатак.

Да выкананьня ўсіх гэтых мерапрыемстваў, адпаведныя ўстановы ўзяліся за працу, і ёсьць надзея, што плян будзе выканан.

КСУ і саўгаспадаркамі будзе аказана гужапамога бядняцкаму-бясконнаму сялянству, чым бедната будзе вызвалена з-пад уплыву кулакоў.

У часе правядзеньня асеньняй пасяўной кампаніі, на палёх беднякоў-насялкоўцаў будзе закладзена 20 паказальных вучасткаў з рознымі ўгнаеньнямі. На сродкі акрза, якія ўжо вызначаны ў суме 150 рублёў, на пас. Леніна закладваецца грамадзкі сад.

Усе гэтыя мерапрыемствы гавораць за тое, што плян складзен жыцьцёва і трэба імкнуцца да яго выкананьня на 100 проц., што будзе вялікім штурхачом у палепшаньні с.-гаспадаркі.

Кленік.

Самахвалавічы, Меншчына.

СУЧАСНЫЯ РАБАЎЛАСЬНІКІ.

Штат Сант Паоло, як і ўся Бразылія, знаходзіцца фактычна пад кіраўніцтвам толькі невялічкай групкі плянтатараў і капіталістаў, падзяліўшых паміж сабой амаль што ўсю зямлю, а таксама і ўсе заводы і іншыя шматлікія прадпрыемствы рэспублікі. Гэта яны, ня гледзячы на прысутнасьць ураду, парляманту і палітычных партый, гэта параўнаўча маленькая групка капіталістаў, якая кіруе ў сваіх асабістых інтарэсах усёй эканомікай і палітычным жыцьцём краіны, праводзіць усе выгадныя для сябе законы і распараджаецца лёсам «вольнай» рэспублікі, як сваёю ўласнасьцю.

З прычыны надзвычайна нізкай зарплаты і нечалавечых умоў працы рабочая кляса Бразыліі, працуючая на заводах і ў вялікіх партох рэспублікі, вельмі неахвотна ідзе працаваць на вялікія плянтацыі кавы, хоць сучасныя кіраўнікі Бразыльскай рэспублікі, і ўмеюць, калі знаходзяць патрэбным, прымусіць яе падпарадкавацца ўсім іх патрабаваньням. Для гэтага яны ўжываюць вельмі просты, але радыкальны спосаб. Калі надыходзіць час збору кавы і калі на плянтацыях адчуваецца патрэба ў рабочых, то пэўная частка фабрык часова зачыняецца, і выкінутыя, такім чынам, на вуліцу рабочыя воляй-няволяй, каб не памерці з голаду, змушаны будуць згадзіцца ісьці працаваць на плянтацыі. Пасьля, калі ўся сьпешная праца па збору кавы скончана, зачыненыя часова фабрыкі зноў адчыняюць дзьверы звольненым. Але, прымаючы пад увагу, што на вялікіх плянтацыях заўсёды адчуваецца патрэба ў рабочай сіле, што зачыняць хоць-бы на кароткі час заводы і фабрыкі не заўсёды бывае выгадна, а галоўным чынам, можа яшчэ і таму, што сваімі грамадзянамі ўсё-ж неяк ня добра распараджацца, як нявольнікамі, бразыльскія, а разам з імі і ўсе іншыя паўднёва-амэрыканскія капіталісты шырока расчынілі свае дзьверы для перасяленцаў, арганізаваўшы ўсю гэту справу такім чынам, каб увесь час атрымліваць з Эўропы і з іншых месц зямное кулі несьвядомых, зразумела, рабочых, па магчымасьці прыдушаных цяжкім жыцьцём сапраўдных белых нявольнікаў, якія-б цярпліва выконвалі ўсякую працу і якіх можна было-б поўным ходам эксплёатаваць, не баючыся ўсякіх там забастовак і паўстаньняў.

І, сапраўды, гэты агідны набор белых нявольнікаў пастаўлен імі дасканала і па ўсіх правілах сучаснага мастацтва. Ва ўсім сьвеце, у буйных прамысловых цэнтрах і партох, усюды дзе збытак рабочай сілы, дзе беднасьць і беспрацоўе выкідае шмат галоднага люду на вуліцу, маюцца асобныя добра аплачваемыя агенты гэтых сучасных рабаўласьнікаў, якія ўважліва сачаць за падзеямі, выбіраючы сярод гэтых няшчасных і абяздоленых свае ахвяры.

Абяцаецца звычайна ўсе: і зямля, і крэдыты, і інвэнтар, і забясьпечаная добра аплачваемая праца па здольнасьці і па спэцыяльнасьці. І для таго, каб атрымаць у самым блізкім будучым усе гэтыя мядовыя рэкі, трэба толькі падпісаць маленькі кантракт, пасьля чага кампанія бярэ на сябе ўсе клопаты і ўсе выдаткі па атрыманьню дазволу на выезд у краіну і па перавозцы праз акіян перасяленца.

З моманту пасадкі на параход і да моманту канчатковага прыбыцьця перасяленца на плянтацыі дзьве галоўныя задачы стаяць перад гэтымі сучаснымі гандлярамі белымі нявольнікамі.

Гэта, напершае, паказаць перасяленцу ўсе лепшыя бакі іх арганізацыі—больш-менш добра карміць і ня надта на першы час застрашваць. А, галоўнае, у працягу ўсяго часу падарожжа адмяжоўваць яго ад людзей, каб у размовах з чужымі арганізацыямі і людзьмі ён выпадкова не даведаўся раней часу аб тым сумным лёсе, які чакае яго на паўднёва-амэрыканскіх плянтацыях. Як мы ўбачым з далейшага, гэта адміністрацыі перасяленьня дасканала ўдаецца.

Умовы самога перасяленьня з Эўропы ў Бразылію наогул ня дрэнныя. Сьпяць перасяленцы на суднах у спэцыяльна прыладжаных для гэтага трумах, прычым жанчыны і дзеці заразжа аддзяляюцца ад мужчын. Ложкі ў трумах двохярусныя з падушкамі, коўдрамі, прасьціралдамі і ратаўнічымі—на ўсякі выпадак—паскамі.

Кожны дзень роўна а восьмай гадзіне раніцы ўсіх перасяленцаў выганяюць на палубу, і ўсе трумы добра дэзынфіцыруюцца. Кормяць, калі ўзяць пад увагу, што перасяленцы не працуюць, ня дрэнна.

Раніцою кава з маісавым хлебам, а дзесятай гадзіне—сьнеданьне, якое складаецца з дзьвёх патраў з віном, а трэцяй гадзіне—абед і, нарэшце, а пятай гадзіне ўвечары—зноў кава, але ўжо бяз хлеба.

Ядзяць, седзячы на падлозе палубы, прычым яда выдаецца ў асобных чыстых баках з разьлікам па дзесяць чалавек на бок. Пасьля дванаццатай гадзіны, калі дэзынфэкцыя скончана, перасяленцы могуць вярнуцца назад у свае трумы. Калі параход з «белым таварам» прыходзіць, нарэшце, у бразыльскі порт Сантос, то на беразе яго ўжо чакаюць як дактары для мэдыцынскага агляду перасяленцаў, так і цэлыя зграі тайных шпікоў, якія ўважліва наглядаюць за тым, каб эмігранты ні з кім чужым на беразе не гаварылі, а таксама, каб ніхто з іх якім-небудзь чынам ня ўцёк. Сходні з параходу зроблены так, што яны вядуць непасрэдна да чакаючага ўжо эмігрантаў пасажырскага складу, які пасьля пасадкі і ўсіх фармальнасьцяў з мэдаглядам заразжа рушыцца.

У часе гэтага пераезду, зноў-такі, каб перасяленцы ня мелі ніякіх зносін з надворным сьветам, вагоны зачынены на ключ, і поезд імчыць амаль што ня спыняючыся да самага гораду Сант-Паоло, дзе знаходзіцца цэнтральны эміграцкі дом Бразыльскай рэспублікі. Тут, як і на прыстані Сантос, поезд падыходзіць проста да пэрону эміграцкага дому. Уся досыць вялікая плошча занята гэтай ганебнай для дваццатага веку ўстановай, вакол якой маецца трох ці чатырохмэтравая сьцяна з вялікай, накшталт астрожнай, брамай, якая выходзіць непасрэдна на пэрон, куды падыходзіць поезд, прывозячы з далёкай Эўропы „жывы тавар“ для паўднёва-амэрыканскіх плянтатараў.

Пасьля прыезду на месца перасяленцаў прыводзяць у вялікі пакой, і тут яны заразжа атрымліваюць каву з маісавым хлебам.

Кормяць у эміграцкім доме амаль таксама, як і на параходзе. Кожнаму эмігранту выдаецца асобная харчовая картка, на якой адзначаецца колькасьць абедаў і сьнеданьняў ім атрыманых, і за якія ў недалёкім часе ён павінен будзе заплаціць сваёй працай і сваімі пакутамі—усё да апошняй капейкі плянтатару, яго наняўшаму.

Сьпяць перасяленцы ў эміграцкім доме ў чыстых і ясных памяшканьнях на двохярусных ложках з матрацамі, падушкамі, коўдрамі і прасьціралдамі, прычым жанчыны і дзеці знаходзяцца ў іншым памяшканьні. Маюцца тут у патрэбнай колькасьці ўмывальнікі з ручнікамі і мылам. На другі пасьля прыезду дзень а гадзіне дзевятай раніцы прыходзіць адміністрацыя на чале з добра вядомым тут сэкратаром і перакладчыкам Сігізмундам для праверкі прыехаўшых перасяленцаў па сьпісках. Гэта праверка, калі дазваляе надвор'е, робіцца звычайна на двары эміграцкага дому, прычым ля брамы стаіць паліцэйскі, а тайныя шпікі круцяцца паміж перасяленцамі, шукаючы розных зладзеяў, забойцаў і іншых злачынцаў, якія могуць досыць лёгка пралезьці сюды пад выглядам эмігранта з Эўропы. На двары-ж [illegible] спэцыяльны бан[illegible] шай, а такса[illegible] падпіс[illegible] найма[illegible] На[illegible] зьбі[illegible] раў або самі гаспадары для выбару сабе адпаведнай рабочай сілы. Пры дапамозе таго-ж Сігізмунда і іншых перакладчыкаў яны выбіраюць сабе рабочых, абяцаючы ім вялікія выгоды і шчасьлівае жыцьцё на плянтацыях.

Гэтага Сігізмунда варта падрабязна апісаць. Паляк па паходжаньню, гаворыць на васьмі мовах, у тым ліку і па-японску,—ён пачаў сваю кар'еру ў эміграцкім доме з шаснаццаці гадоў. Русавы, нізкага росту, вёрткі і спрытны, ён хутка заручыўся даверам сваіх начальнікаў; за свае «заслугі» ён атрымаў зямлю і інвэнтар і зараз ужо зьяўляецца досыць буйным мясцовым плянтатарам, зацікаўленым, як і іншыя, у рэгулярнай дастаўцы з Эўропы „жывога тавару“.

Ашалеўшы ад усіх цьмяных абяцаньняў, перасяленец, не разабраўшы ў чым справа і вельмі часта [illegible] на палову зразумеўшы ўмовы, яму прапанаваныя, згаджаецца, нарэшце, падпісаць канчаткова кантракт. Тады яго вядуць у бюро, дзе ён і падпісвае складзены на невядомай яму мове кантракт, які пазбаўляе яго волі на год або на два, які фактычна робіць яго з незалежнага чалавека белым нявольнікам аднаго з паўднёва-амэрыканск. плянтатараў. Калі кантракт ужо падпісан, перасяленцу выдаецца аванс у некалькі даляраў, каб [illegible] неабходныя [illegible] роўна хутка будзе злоўлен і тады ўжо гвалтоўна зьвернут на месца сваёй паднявольнай працы.

Для асабліва «непаслухмяных бунтароў» існуе асобнае месца, якое завецца, калі ня мыляюся, «Монпэграсы» з прымусовай дзяржаўнай працай, адкуль амаль ніхто жывым не варочаецца.

Калі хто-небудзь з перасяленцаў з якой-небудзь прычыны не знаходзіць сабе пакупшчыка, дык такога «няўдачніка» пасьля дзевяцідзённага знаходжаньня ў эміграцкім доме, адсылаюць у суседні штат, дзе ён знаходзіцца пакуль і яго, нарэшце, не «прыстрояць». Само сабой зразумела, што становішча такога перасяленца з кожным такім прымусовым «падарожжам» толькі пагаршаецца, бо яго рахунак эміграцкай арганізацыі і свайму будучаму гаспадару ўвесь час павялічваецца, і толькі аллах ведае, калі гэтаму няшчаснаму ўдасца заплаціць усё на яго «затрачанае», калі, наогул, гэты шчасьлівы момант калі-небудзь прыдзе.

На другі пасьля агіднага аукцыёну дзень усіх прададзеных у няволю перасяленцаў адсылаюць на месца іх новага і ўжо сапраўднага зьняволеньня. Для нашых эмігрантаў пачынаецца новае, цяжкае жыцьцё далёка ад бацькаўшчыны, жыцьцё бяспраўных нявольнікаў, для якіх бізун наглядчыка і капрыз плянтатараў зьяўляецца [illegible] законам і адзінай гарантыяй [illegible] нечалавечай працы і іх [illegible] і загубленага маладо[illegible]

[illegible]зе).

[illegible]адгаецкі.

УРАДЖАЙ СЁЛЕТА БУДЗЕ ЛЕПШЫ.

Ураджай чакаецца лепшы за леташні.—Ужо пачалася ўборка азімых хлябоў.—У параўнаньні з данымі на 15 ліпеня становішча пасеваў палепшылася.

(Гутарка з кіраўніком ЦСУ т. Прафэранзівым).

На апошнім пасяджэньні Рэспубліканскага Экспартнага Савету былі заслуханы вынікі працы на ўсіх хлебных і тэхнічных культурах і травах. [illegible]

[illegible]

Перад асеньняй сяўбой.

ЗАСЕЕМ СВАЕЧАСОВА—ПАВЯЛІЧЫМ УРАДЖАЙ.

Асеньняя сяўба стаіць пад пагрозаю зрыву з прычыны незавозу мінэральнага ўгнаеньня.—Белсельсаюз мала зварачае ўвагі на абслугоўваньне незаможных калектываў.

Ёсьць небясьпека зрыву асеньняй сяўбы.

[illegible]

Роля агранаміі ў часе асеньняй сяўбы.

(Гутарка з кіраўніком сэкцыі спэцыялістаў па с.-г. пры ЦП саюзу с.-г. і лясных рабочых, тав. Афчынікавым).

[illegible]

Сяўба азіміны ў новаўтвораных с.-г. калектывах

[illegible]

Што загатовіў Белсельсаюз.

[illegible]

С.-г. калектывы неабходна забясьпечыць усім патрэбным.

[illegible]

ШКЛОЎСКАЯ ФАБРЫКА „СПАРТАК“.

(Ад нашага спэцыяльнага карэспандэнта).

Цягнік з Воршы ў Шклоў прыходзіць роўна а 8 гадз. увечары. Ужо пачынае цямнець, але высокі комін папяровай фабрыкі «Спартак» яшчэ добра відаць праз шэрую цемень за цэлую вярсту. А калі пачынаеш надыходзіць бліжэй да ф-кі, комін паступова хаваецца за вялікім паркам, у якім адпачываюць рабочыя пасьля працы. З правага боку парку будуецца рабочы гарадок.

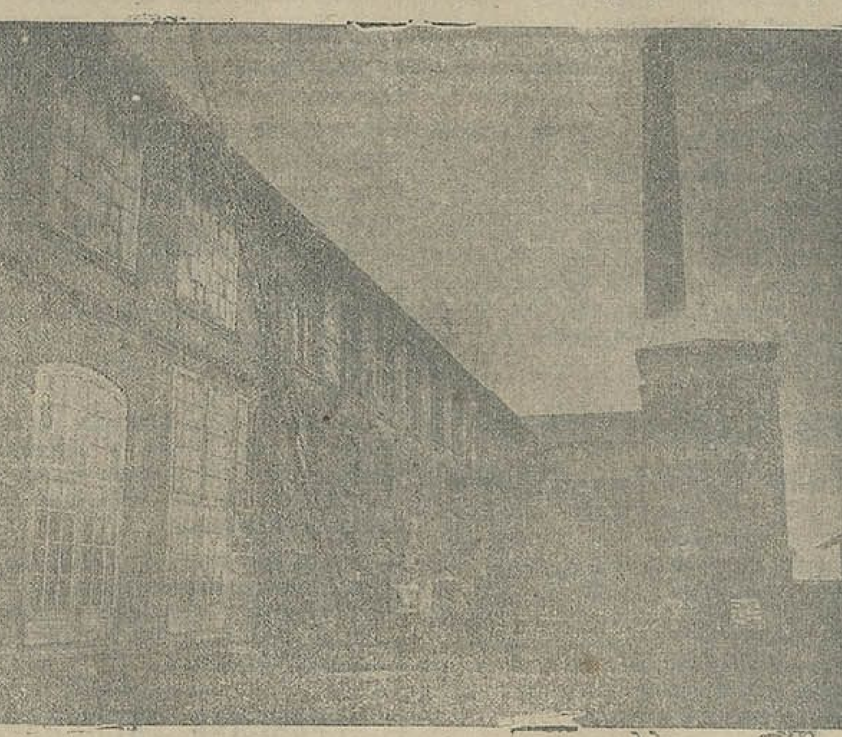

Знадворны выгляд фабрыкі.

Прайшоўшы сад, перад вачыма адчыняецца ўся фабрыка, якая стаіць на правым беразе Дняпра.

Крыху аб мінулым фабрыкі.

Фабрыка «Спартак» ва ўмовах БССР зьяўляецца буйным прамысловым прадпрыёмствам. Гэта фабрыка пачала будавацца каля 40 гадоў таму назад, на сродкі былога абшарніка—царскага міністра Крывашэіна, які ф-кі не дабудаваў, а прадаў яе нейкаму другому капіталісту.

Кастрычнікавая рэвалюцыя ўдарыла па руках капіталісту і перадала фабрыку рабочым. Былі цяжкія часы, але ўпартая воля рабочых ня спынялася на цяжкасьцях, і фабрыка ішла наперад усё ў новымі і новымі дасягненьнямі.

Дасягненьні фабрыкі за апошнія гады.

Зараз на фабрыцы працуе звыш 700 рабочых, у гэтым ліку каля 200 работніц. Уся вытворчая праца фабрыкі падзяляецца на 4 цэхі: мэханічны, папяровы, трапічны і пакамэрны. Акрамя гэтага, маецца спэцыяльны аддзел, які абслугоўвае гаспадарчы бок ф-кі.

За апошнія гады праведзена вялікая праца па абсталяваньні фабрыкі. Так, напрыклад, пабудаваны новыя склады, лазьні, набылі новы дызель (600 кон. сіл); апроч таго, фабрыка на 80 проц. электрыфікавана.

Разам з будаўніцтвам зварачвалася ня меншая ўвага на якасьць і павышэньне прадукцыі (на фабрыцы ў дзень выпрацоўваецца 2000 пуд. паперы).

Адносна падняцьця вытворчасьці працы лічбы паказваюць наступнае: у 1924-25 г. выраблена 7.291.564 кілгр. паперы, у 1925-26 г. прадукцыя павялічалася на 20 проц., у 1926-27 г.—на 34 проц., а за 3 кварталы 1927-28 г. прадукцыя павысілася на 34 пр. (8.269.958 кілгр. паперы)—у параўнаньні са ўсім 1924-25 годам. На гэтых лічбах спыніцца нельга; фабрыцы трэба яшчэ больш зьвярнуць увагу на павышэньне вытворчасьці працы.

Прадукцыя фабрыкі збываецца ва ўсе канцы СССР, а пераважна ідзе на поўдзень, у Сібір, Ленінград (папяросная папера).

Заця́жка ў новым будаўніцтве.

У новым будаўніцтве маюцца вялікія зацяжкі па віне «Белбумтрэста». Ваданапорная вежа, якая павінна была пабудавацца да 10-годзьдзя Кастрычнікавае рэвалюцыі, будуецца яшчэ і да гэтага часу, ня гледзячы на тое, што «Бумтрэст» абяцаў пабудаваць гэту вежу сваячасова. На будаўніцтва ваданапорнай вежы адпушчана 70.000 р., і вось ужо больш году такое буйнае будаўніцтва робіцца бяз сталага каштарысу. Такая зацяжка ў будаўніцтве моцна б'е па кішэні дзяржаву, а «Бумтрэст» і ў вус ня дуе. Гэту ваданапорную вежу трэба як найхутчэй пабудаваць—гэтага патрабуе праца на фабрыцы.

Апрача пабудовы ваданапорнай вежы, вядзецца праца па пашырэньні пакамэрнага цэху. Заканчваецца пабудова пажарнага дэпо і інш.

Як відаць, «Спартак» шпарка адбудоўваецца, паляпшае сваю тэхніку і павялічвае вытворчасьць прадукцыі.

Пяцігадовы плян будаўніцтва на фабрыцы прадугледжвае паставіць новую машыну для вырабу высокіх гатункаў паперы, прыняць меры да скарыстаньня ўсіх мясцовых крыніц апалу і перайсьці на электрычны ток Асінастрою. Што датычыцца ліку рабочых, то пяцігадовы плян прадугледжвае павялічэньне ліку рабочых на 120 чал.

Перад фабрыкай стаіць неадкладная задача прыняць захады да пабудовы чыгункі ад ст. Шклоў да ф-кі, што будзе даваць кожны год 20-25 т. р. эканоміі, якая пойдзе на ўзмацненьне самой фабрыкі.

Удзел рабочых у вытворчасьці.

Удзел у вытворчасьці рабочыя прымаюць праз цэхавыя камісіі, якімі кіруе агульная фабрычная нарада. Гэтыя нарады даюць магчымасьць рабочым прымаць непасрэдны ўдзел у палепшаньні працы на фабрыцы. Рабочыя ўносяць каштоўныя прапановы, накіраваныя да палепшаньня ўсіх галін папяровай вытворчасьці. Толькі ўся бяда ў тым, што прапановы рабочых на-палавіну ня выконваюцца.

Калі ўзяць 4 апошнія месяцы, то за гэты час выканана прапаноў рабочых толькі 40 проц. Адміністрацыя фабрыкі гаворыць, што астатнія 60 пр. прапаноў залежаць ад цэнтру (г. зн. ад «Бумтрэста»).

«Бумтрэсту» і адміністрацыі фабрыкі трэба больш уважліва прыслухоўвацца да прапаноў рабочых і ўсімі мерамі ісьці на сустрэчу рабочай ініцыятывы.

У абгаварэньні пяцігадовага пляну будаўніцтва на фабрыцы рабочыя прымалі самы жывы ўдзел. У сваіх выступленьнях рабочыя шмат гаварылі аб недапусьцімай зацяжцы ў будаўніцтве ваданапорнай вежы. Ня гледзячы на крытыку з боку рабочых, усё-ж ваданапорная вежа будуецца з зацяжкай, па віне валакітнага апарату «Бумтрэста».

Непашкодзіла-б, каб БСНГ зьвярнуў на гэта сваю ўвагу.

Самакрытыка на фабрыцы наогул разгорнута, але яшчэ слаба. Самакрытыку трэба разгарнуць шырэй, скарыстоўваючы ўсю актыўнасьць рабочых у справе падняцьця вытворчасьці фабрыкі.

Я. Збуржынскі.

БЯСПРЫТУЛЬНАСЬЦЬ ПАВІННА БЫЦЬ ЗЬНІШЧАНА.

ПРЭЗЫДЫУМ ЦВК БССР ЗАПРАПАНАВАЎ УСІМ АВК І РВК, ГАРАДЗКІМ І СЕЛЬСКІМ САВЕТАМ АКАЗАЦЬ УСЯМЕРНУЮ ДАПАМОГУ Ў ЧАСЕ МЕСЯЧНІКА ПА БАРАЦЬБЕ З ДЗІЦЯЧАЙ БЯСПРЫТУЛЬНАСЬЦЮ.—З ГЭТАЙ ЗАДАЧАЙ МОЖНА СПРАВІЦЦА ТОЛЬКІ ТАДЫ, КАЛІ Ў СПРАВУ ЗМАГАНЬНЯ З ДЗІЦЯЧАЙ БЯСПРЫТУЛЬНАСЬЦЮ БУДУЦЬ УЦЯГНУТЫ ШЫРОКІЯ МАСЫ ПРАЦОЎНЫХ.

Прэзыдыум ЦВК БССР за подпісам ч. в. абавязкаў старшыні ЦВК т. Хацкевіча зьвярнуўся да ўсіх акруговых выканаўчых камітэтаў з прапановаю ўсямерна дапамагаць у часе кампаніі па барацьбе з дзіцячай бяспрытульнасьцю.

— У галіне барацьбы з дзіцячай бяспрытульнасьцю—адзначана ў абежніку Прэзыдыуму ЦВК—мы, дзякуючы прынятым мерам з боку дзяржавы і савецкай грамадзкасьці, маем значныя посьпехі. Але трэба адзначыць, што за апошнія часы ўвага дзяржаўных, гаспадарчых органаў і грамадзкіх арганізацый да гэтае працы заметна саслабла.

У сучасны момант прад намі ва ўсю шырыню паўстае задача якаснага палепшаньня работы па барацьбе з дзіцячай бяспрытульнасьцю: палепшаньня матар'яльнага становішча і выхаваўчай працы ў дзіцячых дамох, наладжаньне працы па папярэджаньні бяспрытульнасьці і г. д.

З гэтаю задачаю мы зможам справіцца толькі тады, калі ў справу змаганьня з дзіцячай бяспрытульнасьцю будуць уцягнуты шырокія масы працоўных.

Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту прапануе: акруговым і раёнhanded выканаўчым камітэтам, гарадзкім і сельскім саветам прыняць рашучыя крокі, каб пры правядзеньні месячніка дапамогі бяспрытульным дзецям дзіцячым камісіям і Т-вам «Прыхільнік Дзяцей» была аказана ўсямерная дапамога ў рабоце па ўцягненьні працоўных мас у канкрэтную працу па змаганьні з дзіцячай бяспрытульнасьцю і адначасова ўзмацніць сваё кіраўніцтва ў гэтай галіне працы.

Выканкомам і саветам прапануецца актыўна ўдзельнічаць пры правядзеньні ў часе месячніка абсьледваньняў дзіцячых устаноў, па правядзеньні шырокай растлумачальнай кампаніі на фабрыках і ў установах, а таксама дапамагаць арганізаваць новыя ячэйкі Т-ва «Прыхільнік Дзяцей» на прадпрыёмствах, пры ЖАКТ'ах, у вёсцы і мястэчках.

Сельскія саветы, з прадстаўнікамі нова арганізаваных ячэек Т-ва «Прыхільнік Дзяцей», павінны праверыць становішча дзяцей, якія аддадзены на патранат да сялян.

Таксама неабходна аказаць дапамогу ў правядзеньні мерапрыёмстваў па адшуканьні сродкаў на барацьбу з дзіцячай бяспрытульнасьцю грамадзкім шляхам і прыняць меры, каб акруговымі органамі працы была ўпарадкавана пэўная колькасьць бяспрытульных дзяцей-выхаванцаў дзіц. дамоў, каб на іх месца прыняць адпаведную колькасьць дзяцей з вуліцы.

ПРАЦА ПРЫЁМНАЙ ЦВК БССР.

(Гутарка з сэкратаром ЦВК тав. Хацкевічам).

Праз прыёмную Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту праходзіць штодзённа 50-60 наведвальнікаў, ня лічачы атрымліваемых, акрамя таго, па пошце каля сотні пісьмовых заяў. Заявы бываюць рознага характару: аб зямельных спрэчках, аб пэнсіях, зьняцьці адміністрацыйных штрафаў, памілаваньні асуджаных і г. д. Амаль што ўсе паказаныя заявы маюць характар асабістых просьб па тым ці іншым пытаньні. Каб хутчэй (без валакіты) вырашаць заявы, паступаючыя ў ЦВК, пры прыёмнай арганізован папярэдні разгляд гэтых заяў з удзелам адказных працаўнікоў Наркаматаў і іншых цэнтральных органаў пад старшынствам загадчыка прыёмнай—Члена Прэзыдыуму ЦВК,—якія ўважліва праглядаюць заявы і даюць па іх свае заключэньні ў Прэзыдыум ЦВК для канчатковага вырашэньня. Надаючы вялікае значэньне справе пастаноўкі прыёму наведвальнікаў як у самой прыёмнай ЦВК, так і ў цэнтральных і мясцовых органах, Прэзыдыум ЦВК прыняў спэцыяльную пастанову аб палепшаньні абслугоўваньня насельніцтва, якое зьвяртаецца па тых ці іншых пытаньнях у савецкія органы ўлады. Акруговым і раённым выканаўчым камітэтам, а таксама і сельскім саветам даручана вызначыць сталы парадак прыёму наведвальнікаў і са ўсёй уважлівасьцю адносіцца да ўсіх іх запытаньняў. Зразумела, што кожны грамадзянін, які зьвяртаецца ў савецкую ўстанову з просьбай, павінен знайсьці самыя чулыя адносіны з боку кіраўніка і ўсяго апарату гэтае ўстановы.

Трэба адзначыць, што справа абслугоўваньня непасрэдных патрэб насельніцтва на мясцох параўнаўча пастаўлена здавальняюча. Але ў практыцы працы прыходзіцца наглядаць шмат паасобных выпадкаў няўважлівых, фармальных адносін да заяў паасобных грамадзян. Больш усяго такія выпадкі наглядаюцца ў сельсаветах, але яны маюць месца і ў райвыканкомах і нават у акруговых установах.

Таму прыёмная ЦВК павінна ня толькі разглядаць і вырашаць паступаючыя ад насельніцтва заявы, але павінна таксама прымаць меры да барацьбы з бюракратызмам і недахопамі ў справе абслугоўваньня патрэб насельніцтва рознымі савецкімі органамі наогул.

Мы ведаем добра, што ў нашым апараце ёсьць яшчэ шмат недахопаў, выпадкі бюракратызму, скрыўленьне клясавай лініі і інш. У асаблівасьці гэта бывае на мясцох там, дзе савет або яго кіраўнікі падпадаюць пад уплыў кулацкіх і іншых варожых элемэнтаў.

У такім савеце ў першую чаргу парушаюцца правы і інтарэсы вясковай беднаты, бо не заўсёды кожны пакрыўджаны бядняк дагадаецца напісаць скаргу ў РВК, АВК, ці ЦВК; акрамя таго, сяляне ня любяць пісаць па пошце і імкнуцца прыехаць у Менск з тым, каб асабіста з вуснай просьбай зьвярнуцца ў прыёмную ЦВК, дзе робіцца сталы прыём членам Прэзыдыуму ЦВК, а таксама часта старшынёй ЦВК.

Паездка ў такіх выпадках для селяніна-бедняка зьяўляецца матар'яльна вельмі цяжкай і таму мала даступнай. Выходзячы з гэтых меркаваньняў, Прэзыдыум ЦВК і паставіў задачу пашырэньня працы прыёмнай ЦВК з тым, каб ня толькі здавальняць законную просьбу зьвяртаючагася да яго насьцеля, але і тут-жа прымаць меры да высьвятленьня таго, чаму ня было задаволена законнае хадайнічаньне на месцы, ці няма тут злоўжываньня, бюракратызму і г. д.

Прыёмная ЦВК сама з гэткай вялікай задачай без дапамогі насельніцтва справіцца ня зможа. Таму мы лічым абавязкам кожнага актывіста-рабочага, а таксама і селяніна паведамляць належныя органы і прыёмную ЦВК аба ўсіх заўважаных выпадках няправільных ці незаконных дзеяньняў з боку органаў улады, няправільна праводзімай клясавай лініі, хоцьбы гэта і ня мела непасрэднага дачыненьня да паведаміцеля.

Напрыклад, у тых мясцох, дзе савет, альбо яго адказныя работнікі знаходзяцца пад уплывам кулакоў, парушае савецкія законы ў адносінах да беднаты і, наогул, вельмі пажадана, каб бедната сабралася і зараз давяла аб гэтым да ведама РВК, АВК або ЦВК.

Урад нашай савецкай дзяржавы выдаў і выдае шэраг новых законаў, прыстасаваных для будаўніцтва лепшага новага жыцьця. ЦВК цікавіць, як праводзяцца нашыя законы на мясцох, таму аб усім гэтым працоўнае насельніцтва павінна пісаць у нашы вышэйшыя савецкія ўстановы.

Кожны працоўны ня толькі можа, але і павінен аб усялякіх недарэчнасьцях, непарадках і злоўжываньнях з боку паасобных савецкіх органаў улады зараз-жа напісаць у належныя вышэйстаячыя органы як па справе, непасрэдна яго закранаючай, так і па зьявішчах, якія парушаюць нармальнае савецкае жыцьцё.

Прэзыдыум ЦВК даручыў прыёмнай з свайго боку зьвязацца з рэдакцыямі ўсіх газэт дзеля асьвятленьня фактаў заўважанага бюракратызму, скрыўленьня клясавай лініі і іншых недахопаў, а таксама лепшых прыкладаў працы саветаў па абслугоўваньні працоўнага насельніцтва. Роля нашага друку—газэт у гэтым сэнсе надзвычайна вялікая, аб чым ужо ня раз гаварылася.

ПА ШЛЯХОХ КААПЭРАЦЫІ.

120 тысяч р. у пазыку сялянству.

(Ліст з Магілева).

Хацімскае сельска-гаспадарчае таварыства ў сваёй працы займае першае месца ў акрузе.

З каапэраваньнем насельніцтва справа ідзе даволі добра.

На 1-ае ліпеня 1928 г. таварыства здолела ахапіць каапэраваньнем 2871 гаспадарку, альбо 43,8 проц. усіх двароў раёну, у гэтым ліку—345 беднякоў.

Аўтарытэтам і давер'ем сярод насельніцтва—таварыства карыстаецца на ўсе 100 працантаў.

— Гэта можна бачыць з таго, што таварыства да сучаснага моманту здолела завербаваць 233 укладчыкаў сялянскіх гаспадарак з сумай укладаў на 11,598 руб. і 40 розных арганізацый і ўстаноў з укладамі на 7890 руб.

У большасьці грошы ўносяцца ўкладчыкамі на схоў, але частка на набыцьцё сельска-гаспадарчых машын.

У добрых умовах абстаіць справа з крэдытаваньнем беднаты і калгасаў. Напрыклад, на крэдытаваньне беднаты таварыствам выдадзена 7411 руб. і на крэдытаваньне калгасаў 42,968 руб.

У часе вясеньняй пасяўной кампаніі таварыства ня толькі абыйшлося насеньнем (гатунковым), але нават здавальняла і другія раёны, прадаючы яго ніжэй устаноўленых цэн. Пры гэтым таварыства яшчэ атрымала прыбытак, ня гледзячы на тое, што насеньне прадавалася таньней.

Нарыхтавана розных сельска-гаспадарчых прадуктаў таварыствам было на 197 тысяч руб., а за 9 месяцаў сёлетняга году на 240.070 руб.

У выніку ўсёй праробленай працы таварыства мае даволі значны валавы прыбытак—13600 руб.

На крэдытаваньне насельніцтва таварыства мела асыгнаваньняў 111.950 руб., пазычак жа выдадзена на 120.859 руб.

Ёсьць таксама і некаторыя недахопы ў гэты год: у працы таварыства адносна прыцягненьня новых пайшчыкаў адчуваецца некаторая маруднасьць, так што апошнія 9 месяцаў далі ўсяго 134 пайшчыкі.

Слаба таксама праведзена праца па зборы паявых узносаў, на кожнага пайшчыка прыпадае 4 р. 28 кап.

Мала зроблена таварыствам па правядзеньні растлумачваючае кампаніі ў галіне кантрактацыі пасеваў.

Трэба спадзявацца, што ў далейшай працы таварыства ўказаныя недахопы зьнішчыць.

Лясны.

Працуюць здавальняюча.

Круглянскае крэдытнае таварыства „Пахарь“ у сваёй працы дасягнула значных посьпехаў. Гэта можна бачыць з ілюстрацыі наступных лічбаў: на 1-е кастрычніка 27 г. пайшчыкаў налічвалася 2068 чалавек, зараз мы маем 2276 чалавек, г. зн. на 208 ч. больш. Паявы капітал складаў на 1-X—27 г. 9013 р. 19 к., а зараз складае 9868 р. 40 кап. Гэтаксама іншыя ўласныя капіталы таварыства: запасны, асноўны і спэцыяльны складалі 7002 р. 66 к., а зараз складаюць 9498 р. 70 к.

Каб даць беднаце магчымасьць уступіць у каапэрацыю і ня быць у залежнасьці ад гандляра і кулака, сходам упаўнаважаных т-ва з прыбытку вылучана 641 р. плюс к гэтай суме 81 р. прысланых сельбанкам, а ўсяго 722 р. З гэтых грошай ужо скарыстана на каапэраваньне беднаты 509 р., засталося 213 р., якія таксама ў хуткім часе будуць выкарыстаны, бо зараз назіраецца вялікая цяга беднаты ў каапэратыў.

Агульны зварот грошай за мінулы год складаў 159074 р., якія разьдзяляліся: на гандлёвы 45576 р., па загатоўках 40681 р. і па пазыках (выдадзеных сеуд) 72817 р. У гэтым-жа годзе маюнак зваротаў наступны: гандлёвых зваротаў 16512 р. 44 к., па загатоўках 31455 р. 68 к., па пазыках 41689 р. і па млыну, які заарандован таварыствам—12309 р.; разам 107967 р. 19 к.

Загатоўка розных прадуктаў і сыравіны за 27-28 г. патрабавала шмат увагі, бо з боку прыватніка былі перашкоды, з-за чаго быў павялічан штат загатавіцеляў, якія былі раскіданы па вёсках і там скуплялі сыравіну і хлеб, ходзячы па асобных хатах. Гэтак-жа сама сябры праўленьня т-ва выяжджалі і праводзілі сходы сялян. Такім чынам, у гэтым годзе загатоўлена на 43200 р., супроць леташніх 30313 р.

Пры таварыстве існуе група беднаты, налічваючая 14 чалавек, з якіх 8 чалавек сяляне-земляробы, астатнія 6 чалавек служачыя-партыйцы.

За справаздачны тэрмін праўленьнем праведзена 42 сходы пайшчыкаў і сялян навакольных вёсак з дакладамі аб загатоўках, пасяўной кампаніі і аб працы таварыства. З іх 27 сходаў было прысьвечана перавыбарам і пасяўной кампаніі, 15—загатоўкам.

Культасьветная праца т-ва пастаўлена здавальняюча. Таварыствам выпісваецца 15 экзэмпляраў розных газэт. Гэтаксама маецца адзін (!) каапэратыўны куток, ён знаходзіцца ў в. Камсеневічы пры хаце-чытальні. У кутку маецца літаратуры на 15 рублёў.

Але на гэтых дасягненьнях спыняцца нельга, таварыства павінна прыняць усе захады да большага каапэраваньня бядняцка-серадняцкага насельніцтва і папаўненьня паёў.

М. Шэлест.

м. Круглае, Аршаншчына.

Навошта пасадзілі спэкулянтаў?

У Крупскім сельска-гаспадарчым таварыстве ўзяты на працу па загатоўцы кары і г. д. былы прадпрыёмца скуранога заводу і да таго-ж спэкулянт Гітлевіч. Адносіны Гітлевіча да сялян грубыя. Калі Гітлевіч прымае кару, якую прывозяць сяляне, дык ён абавязкова ашукае іх. Калі яму селянін спадабаецца, дык ён кару прыме, а калі не, то другому трэба везьці гэтую кару дамоў, альбо кінуць на вуліцы.

А вось яшчэ адзін факт. У нашай Крупскай каапэрацыі па загатоўцы сыравіны таксама спэкулянт сядзіць, якога даўно трэба пагнаць вон і пасадзіць на гэтую працу бедняка.

Муха.

Крупкі, Аршаншчына.

І „вясёлы“ і „шчасьлівы“.

Сасновіцкі каапэратыў мае гэткі ўхіл—выяжджаць з сваімі таварамі ў вёскі ў кірмашовыя дні. Ніколі не забываецца пры гэтым на ходкі тавар —„рускую горкую“.

Гандлюе бойка і настолькі „добра“, што надоўга пакідае сьлед там, дзе пабудзе.

Выехаў гэта каапэратыў на кірмаш у вёску Высокі Барок, дзе шырока разгарнуў гандаль гэтай «горкай». Хлопцы, напіўшыся, падпалілі школьную пуню, у якой гандляваў каапэратыў, ад пуні загарэўся будынак школы. Страта—2 з паловай тысячы рублёў.

У другі раз, на кірмашы ў вёсцы Восаў, пад уплывам таго-ж каапэрацыйнага тавару некалькі грамадзян у бойцы парэзаліся нажамі да паўсьмерці.

Бачачы такі нязьменны «посьпех» каапэратыву, сяляне зусім справядліва патрабуюць, каб ён спыніў свой «руска-горкаўскі» ўхіл.

И-к.

Гор. Магілеў.

Як ён улез?

20 лютага г. г. нарсуд 2 вучастку ў паказальным парадку судзіў спэкулянта г. Бабруйску гр. Гутцанта Аўсея за неплацеж падаткаў (2 ч. 79 арт. К. К.) і прысудзіў яго да аднаго году пазбаўленьня волі.

Акруговы суд пастанову нарсуду зацьвердзіў.

І вось ужо больш тыдню, як гэты спэкулянт знаходзіцца на волі і нават прыстроіўся працаваць у сельска-гаспадарчай каапэрацыі агентам па загатоўцы сыравіны.

Пытаньне: чаму ён мала сядзеў у Допр'ы, і хто накіраваў яго на працу?

Рабкор.

Гор. Бабруйск.

Пара вызначыць загатоўчую сетку.

Пры вызначэньні загатоўчых пунктаў паміж загатоўцамі заўсёды ўзьнікалі непаразуменьні, заўсёды былі спрэчкі, вялася „вайна за тэрыторыю“, дзе каму весьці загатоўку, якую сетку ўстанавіць для таго ці іншага дзяржаўнага загатоўцы.

Калі прыглядзецца да загатоўчай дзейнасьці за 1927-28 г., дык трэба рашуча падкрэсьліць, што гэта пытаньне было адным з самых балючых. Прыходзілася часта слухаць нараканьні, што Белкаапсаюз адважыўся захапіць «тэрыторыю» Белсельсаюзу, што Белдзяржгандаль заняў тэрыторыю каапэрацыі і г. д. З прычыны такой «барацьбы» цярпела сама загатоўка, бо гаспадарнікі былі заняты вырашэньнем «тэрытарыяльных праблем».

Гэта, бязумоўна, ненармальнае зьявішча, і яго неабходна канчаткова зьнішчыць. Загатоўчая сетка напярэдадні новага гаспадарчага году павінна быць цьвёрда вызначана, цьвёрда зафіксавана, бо можа здарыцца, што ў якім-небудзь маленькім мястэчку, як Узда, Пухавічы ці Дукора вядуць загатоўку 5-6 загатоўцаў, ствараючы паміж сабой канкурэнцыю, а ў выніку гэтым карыстаецца прыватнік, кулак і інш.

Перад намі цэлы шэраг абураючых фактаў, калі той ці іншы РВК, той ці іншы прадстаўнік каапэрацыі самым бессаромным спосабам выпіхае другога загатоўцу, некаторыя нават ужываюць розныя хітрасьці, каб адзін другога «выселіць» з таго ці іншага раёну.

Асабліва ад гэтага церпяць прасолы, карабейнікі, якія працуюць з дзяржаўнымі ўстановамі.

Гэта неабходна зьнішчыць. Нар. Кам. Гандлю БССР павінен усебакова вывучыць рынак, акргандлі на мясцох павінны выявіць усе магчымасьці свайго раёну і грунтоўна ўказаць, колькі загатоўцаў павінна быць у іх раёне.

Калі мы зараз вывучаем пяцігадовы плян нашай гаспадаркі, калі вядзем загатоўку і экспарт, сурова прытрымліваючыся пляну, дык чаму нам не працаваць кожны ў сваім раёне, чаму не замацаваць тую або іншую загатоўчую арганізацыю за пэўнай акругай? Такое замацаваньне, папершае, канчаткова зьнішчыць канкурэнцыю, дасьць магчымасьць весьці загатоўку па ўстаноўленых [illegible] і, падругое, ня будзе гэтых „ваяўнічых“ [illegible] весьці да другога, ня будзе [illegible] „замацаваньня“ [illegible] загатоўцы, як найбольш і... як найгорш.

Зараз якраз на часе пра гэта гаварыць, бо пляны складзены. Нар. Кам. Гандлю БССР, як вышэйшы рэгулюючы орган, павінен аддаць максімум увагі пытаньню аб вызначэньні загатоўчай сеткі.

А. Маніг.

Усім акруговым выканаўчым камітэтам.

[illegible]

Сакратар ЦВК БССР А. Хацкевіч.

Да IV усесаюзнай рабселькораўскай нарады

Аб становішчы рабселькора.

[illegible]

С. Зевчык.

Усю працу на праверку.

[illegible]

Я. Крушына.

Усім рэдкалегіям насьценгазэт і рабселькораўскім гурткам.

[illegible]

Адказы нашым карэспандэнтам.

[illegible]

Галоўлітбел 302.

ХРОНІКА.

У Прэзыдыуме Менскага гарсавету.

ПАДРЫХТОЎКА ДА ЗІМОВЫХ БУДАЎНІЧЫХ РАБОТ.

Гарсавет запрапанаваў гандлёва-будаўнічаму трэсту распрацаваць дэтальны плян будаўнічых работ, якія маюць выцварацца ўзімку. Разам з тым гарсавет зьвярнуўся ў Эканамічную Нараду, каб гэтае мерапрыёмства было прадугледжана ўсімі будуючымі арганізацыямі Менску.

ДА АРГАНІЗАЦЫІ ЧАЙНЫХ.

Даручана інспэктару акргандлю вырашыць пытаньне аб адчыненьні на адным з базараў Менску чайных для сялян.

Разам з тым даручана Менскаму ЦРК прыняць меры да лепшага абслугоўваньня рабочых чаем у сталоўках гораду.

МЕРЫ ДА ПАТАНЕНЬНЯ МЯСА.

У сувязі з тым, што забой жывёлы дагэтуль праводзіўся выключна рытуальным спосабам, што ўдаражала мяса, Прэзыдыум гарсавету пастанавіў перайсьці на загатоўку і продаж мяса па гатунках. На першы час будзе ўстаноўлена тры гатункі мяса, цэны на якія даручана апрацаваць акргандлю.

Разам з тым, у мэтах лепшага абслугоўваньня працоўных, гарсавет даручыў МЦРК і дзяржаўным гандлюючым арганізацыям пашырыць сетку мясных крам на акраінах гораду.

ВЫМОВА ЗА НЕВЫКАНАНЬНЕ ДЫРЭКТЫЎ.

Прэзыдыум гарсавету пастанавіў абвясьціць суровую вымову дырэктару «Эльводу» тав. Багамолаву за невыкананьне пастановы гарсавеуу па пытаньню пабудовы кузьні на прадпрыёмстве. Разам з тым запрапанована „Торгстрою" паскорыць пабудову кузьні.

КАНТРОЛЬНЫЯ ЛІЧБЫ БУДУЧАГА БЮДЖЭТУ.

На апошнім пасяджэньні зацьверджаны кантрольныя лічбы бюджэту на 1928-29 г. у суме 3.979.905 руб. У новым бюджэце павялічваюцца выдаткі на народную асьвету і камунальныя прадпрыёмствы. Адміністрацыйныя выдаткі застаюцца ў новым бюджэце стабільнымі.

У Прэзыдыуме Менскага Акрвыканкому.

АРГАНІЗАЦЫЯ КАМІСІІ САДЗЕЙНІЧАНЬНЯ РЭАЛІЗАЦЫІ ПАЗЫКІ.

Прэзыдыум Менскага Акрвыканкому арганізаваў акруговую камісію садзейнічаньня рэалізацыі 2-ой пазыкі індустрыялізацыі ў складзе 9 асоб, пад старшынствам тав. Яцкевіча. Запрапанавана таксама ўсім райвыканкомам і Барысаўскаму гарсавету арганізаваць аналёгічныя камісіі.

ПЕРАДАЧА ЛЕСУ СЯЛЯНАМ.

Прэзыдыум АВК пастанавіў за безгаспадарчае карыстаньне лесам мясцовага значэньня Руднянскім сельсоветам перадаць гэты лес у карыстаньне сялян вёскі Клянок, Смалявіцкага раёну.

ЛЁТАРЭІ НА КАРЫСЬЦЬ БЯСПРЫТУЛЬНЫХ ДЗЯЦЕЙ.

Менскі Акрвыканком дазволіў у часе месячніка дапамогі бяспрытульным дзецям правесьці ў Менску і акрузе рэчавыя лётарэі-базары і скарбонавыя зборы на карысьць бяспрытульных. Гэтыя мерапрыёмствы будуць праводзіцца камісіямі „Дапамогі дзецям".

НОВЫ ВІД СТРАХАВАНЬНЯ ПАСЕВАЎ.

На ўсіх пленумах райвыканкомаў Менскай акругі вынесены пастановы аб увядзеньні страхаваньня пасеваў ад вымачак, вымярзаньня і выправаньня. Прэзыдыум Акрвыканкому пастанавіў лічыць пажаданым увесьці, як вопыт, гэты від страхаваньня пасеваў з наступнага году.

20.000 РУБ. НА МЯСЦОВУЮ ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ.

Акрвыканком запрапанаваў Акрфа ў тыднёвы тэрмін з прамфонду выслаць на раёны 20.000 руб. на будаўнічыя работы мясцовай прамысловасьці.

ЗАМЕСТ ДОМУ ДЗІЦЯЦІ—ЯСЬЛІ.

Прэзыдыум Акрвыканкому пастанавіў рэарганізаваць Барысаўскі дом дзіцяці ў дзіцячыя яслі на 50 дзяцей і патранат—на 15 дзяцей. Інспэкцыі Нарасьветы даручана ў верасьні забраць з дому дзіцяці ўсіх пераросткаў у дзіцячыя дамы сацвыху.

Дапамога сялянскім гаспадаркам, пацярпеўшым ад градабіцьця.

По зьвестках, паступіўшых у Управу Дзяржстраху БССР, на 1-га жніўня на тэрыторыі БССР ад градабіцьцяў, якія адбыліся ў маі, чэрвені і ліпені, пацярпелі пасевы на плошчы каля 32000 дзесяцін.

Найбольш пацярпелі пасевы ў Аршанскай (7.400 дзес.), Магілеўскай (9980 дзес.) і Менскай (3700 дзес.) акругах.

У сучасны момант Управа Дзяржстраху БССР заканчвае на мясцох ацэнку страт.

Усяго будзе выплачана пацярпеўшым сялянскім гаспадаркам звыш 250000 руб. страхавой узнагароды.

Музэй Мопр'у ў БССР.

ЦК Мопр'у БССР пастанавіў арганізаваць у Менску музэй Мопр'у.

Арганізацыю музэю будзе праводзіць група менскіх мастакоў пад кіраўніцтвам Яні Кашнеля.

Музэй будзе мець больш 20 аддзелаў, якія адаб'юць рэвалюцыйную барацьбу пралетарыяту і прыгнечаных народаў усяго сьвету, а таксама працу Мопр'у БССР. Музэй адчыніцца ў 2-й палове верасьня.

Сялянская моладзь—у Белмузтэхнікум.

Беларускі Дзяржаўны музтэхнікум пастанавіў працягнуць прыём заяў на паступленьне ў тэхнікум да 1-га верасьня.

У тэхнікум будуць прымацца асобы, скончыўшыя сямігодку, якія маюць музычную здольнасьць, хоць яны ня скончылі курсу музычнай школы, прычым прыём будзе рабіцца выключна па клясаваму адбору.

Іспыты пачнуцца ў пачатку верасьня м-ца.

Ліквідацыя няпісьменнасьці ў жактах Менску.

Белжылсаюз падвёў вынікі ліквідацыі няпісьменнасьці за 1927-28 навучальны год у жактах Менску.

Усяго пры жактах існавала 25 лікпунктаў, якімі было ахоплена 272 чал. Гэтымі лікпунктамі зьліквідавана няпісьменнасьць сярод 162 чал.

Белжылсаюзам прыняты меры да ахопу больш няпісьменных у надыходзячым навучальным годзе.

Масавы выхад у поле піанэраў менскай арганізацыі.

Менскі акругком ЛКСМБ разам з Менскім акрсаветам ТДА-Авіяхіму арганізуе на 18-га жніўня масавы выхад у поле піанэраў менскай арганізацыі. Мэта выхаду—аздараўленьне піанэраў і ўсваеньне імі тэхнікі паходнага руху.

Пасылка на працу.

За ліпень месяц Менская біржа працы паслала на працу 2.271 чал. беспрацоўных.

Больш усяго паслана на працу па групах будаўнікоў, савгандльслужачых і працаўнікоў мастацтва.

Пабудова вапнянага заводу.

Горным аддзелам ВСНГБ распачата пабудова каля станцыі Крычаў вапнянага заводу.

Завод будзе выпрацоўваць каля 300.000 пуд. вапняка. Пабудова гэтага заводу будзе закончана ў бягучым годзе. На заводзе будзе занята каля 200 рабочых.

Белкаапсаюз пашырае гандаль фруктамі.

Сёлета Белкаапсаюз значна пашырае гандаль фруктамі. Ужо заключан дагавор з крымскімі арганізацыямі на дастаўку спажывецкай каапэрацыі БССР у працягу асеньняга і зімовага сэзону 39 вагонаў крымскіх яблык, 12 вагонаў груш і 11 вагонаў вінаграду.

Вядуцца перагаворы аб заключэньні дагавораў з арганізацыямі Туркестану і Каўказу.

Краязнаўчая справа на мясцох.

Асноўным пытаньнем у працы краязнаўчай справы на мясцох ёсьць усебаковае вывучэньне адпаведнай тэрыторыі раёну, акругі. У гэтым кірунку вядзецца праца большасьцю мясцовых краязнаўчых арганізацый.

Грашовыя сродкі краязнаўчых арганізацый павялічыліся з 8,500 руб. у 1926 г. да 10.572 руб. у 1927 г., што дае рост на 25 проц. Гэтыя невялікія асыгнаваньні па мясцовых каштарысах, галоўным чынам, ідуць на ўтрыманьне краязнаўчых музэяў (Бабруйск, Слуцак, Полацак, Мазыр) і на выданьне акруговых краязнаўчых зборнікаў (Менск, Віцебск, Гомель, Полацак, Мазыр, Бабруйск).

Лік членаў краязнаўчых арганізацый да пачатку 1928 г. агулам павялічыўся на 12 проц.—з 9367 у 1926 г. да 10510 у 1927 г. Да гэтага часу на абшарах БССР налічвалася 301 краязнаўчых арганізацый, з ліку якіх акруговых краязнаўчых т-ваў —8, раённых—100, гурткоў краязнаўства —96, школьных, тэхнікумаўскіх і ў ВНУ —97. Назіраецца рост нізавых сельсавецкіх і школьных гурткоў краязнаўства. Лік членаў у краязнаўчай сетцы агулам павялічыўся на 12 пр. з 9367 у 1926 г. да 10510 у 1927 г. Гэты тэмп росту сьведчыць, што краязнаўчыя арганізацыі ад буйнага тэмпу росту пераходзяць да больш нармальнага. У параўнаньні з мінулымі гадамі, склад членаў краязнаўчых арганізацый значна адновіўся, як па партыйнасьці, так і па прафэсіі. Лік камсамольцаў узрос з 6 да 11,7 проц., і зараз партыйны склад краязнаўчых арганізацый дасягае 20 проц. Таксама назіраецца рост складу за кошт студэнтаў нашых тэхнікумаў і ВНУ і вучняў старэйшых клясаў сямігодак.

Як адмоўнае зьявішча, трэба адзначыць адыход часткі настаўніцтва ад удзелу ў краязнаўчай справе.

На працягу леташняга году ў працы мясцовых краязнаўчых арганізацый ёсьць наступныя дасягненьні: выданы зборнік «Магілеўшчына і Горацкі раён», друкуецца 2 ч. зборніку „Віцебшчына", падрыхтоўваецца да друку школьна-краязнаўчая хрэстаматыя Магілеўшчыны, зборнікі Полаччыны, Гомельшчыны, Меншчыны, Бабруйшчыны і Мазыршчыны. Зроблены 307 розных апісаньняў, выпускаюцца 2 раённыя часопісі (Барысаўскі і Смалявіцкі раёны).

Краязнаўчых музэяў зараз налічваецца 19. Лік экспанатаў у музэях узрос з 11.239 да 15.319.

Краязнаўчы рух у сямігодках, пэдтэхнікумах і асабліва ў апошні год у БДУ мае вялікі посьпех, як з боку набыцьця ведаў мэтадычных, гэтак і ў навукова-дасьледчым кірунку. Увядзеньне курсу краязнаўства ў тэхнікумах і ВНУ дапаможа ўзмацненьню гэтай працы і надасьць ёй сталы выгляд.

Да недахопаў у працы краязнаўчых арганізацый трэба аднесьці адсутнасьць сродкаў, памяшканьняў для арганізацыі раённых краязнаўчых музэяў і недахоп у некаторых мясцох кіраўнікоў-арганізатараў справы. Гэтым тлумачыцца слабая дзейнасьць некаторых раённых арганізацый.

У далейшым перад краязнаўчымі арганізацыямі на мясцох стаяць наступныя задачы: працягваць працу па папулярызацыі краязнаўства, каб стварыць вакол гэтага пытаньня належную грамадзкую думку, дабіцца асыгнаваньня сродкаў па мясцовых каштарысах на падтрыманьне працы мясцовых краязнаўчых арганізацый і рэалізацыі іх творчай дзейнасьці. Апрача гэтага, трэба ўвесьці ў ВНУ і тэхнікумах курс краязнаўства і, наогул, наладзіць справу з падрыхтоўкай належных кадраў краязнаўцаў.

Новыя кнігі.

Паступілі ў рэдакцыю газ. «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кнігі:

1. Да Гісторыі Беларускага Дзяржаўнага Вэтэрынарнага Інстытуту Імя Кастрычнікавае Рэвалюцыі» (1924-1927 г.).

Выданьне Беларускага Вэтэрынарнага Інстытуту. Стар. 80, цана 50 кап.

2. „Савецкае будаўніцтва" № 7, стар. 191, цана 1 руб.

Выданьне Дзяржпляну БССР. Менск.

3. „Статистическое обозрение" № 6, стар. 158, цана 1 руб. 75 кап.

Выданьне ЦСУ Саюзу ССР. Масква.

4. «Журналист» № 7-8, стар. 55, цана 70 кап.

Дзяржаўнага Выдавецтва Масква—Ленінград.

Справачны аддзел.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК (НА 11-VIII 1928 г.).

Абл. 1 дзярж. паз. — прад. 4—65,5 куп. 4—63,5

Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—17,5 куп. 5—15.

Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—03, куп. 5—01.

Абл. 10 пр. паз. 27 году —прад. 26,05, куп. 25—95.

Абл. дзярж. паз. 26 г.—прад. 122,25, куп. 120,25.

Абл. 12 пр. дзярж. паз. прад. 102—37, куп. 102—32.

Абл. 6 проц. паз. індустр. прад. 25—35 куп. 25—25.

Менскі дзень.

Скончылася лягерная кампанія піанэраў менскай арганізацыі. Усяго праз лягеры прайшло каля 2.000 піанэраў. Апроч таго, праз піанэрскі дом адпачынку прайшло 150 хворых піанэраў.

З 1-га верасьня дастаўка мясцовых газэт адрасатам на дом будзе праводзіцца праз лістаносцаў Менскай паштова-тэлеграфнай канторы. На фабрыкі, заводы і буйныя прадпрыёмствы газэты будуць дастаўляцца матацыкламі.

Абсьледаваньне становішча рабочага вынаходзтва сярод моладзі пастанавіў правесьці аддзел працы ЦК ЛКСМБ. Абсьледаваньне будзе праводзіцца на вытворчых саюзах.

Каля 50 чал. накіраваў ЦСПСБ у ВНУ РСФСР.

Менскі АВК паставіў на від загадчыку райфінчасткі Койданаўскага РВК тав. Дурайка за расходаваньне не па прызначэньню дзяржаўных сродкаў.

У верасьні адбудзецца акруговая нарада народных судзьдзяў Меншчыны. Акрвыканком адпусьціў 150 руб. на правядзеньне нарады.

Чарговы пленум Менскага гарсавету адбудзецца на адным з прадпрыёмстваў Менску. Будзе абгавораны даклад аб выніках мінулага навучальнага году і пэрспэктывах наступнага.

Менскі акрвыканком зацьвердзіў пастанову акрпаўкамісіі аб вынясеньні вымовы за скажэньне нацпалітыкі т. Клейну—час. вык. аб. начальніка ОТО ДПУ ст. Менск Заходніх чыгунак.

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА.

Як праходзіць земляўпарадкаваньне сялянскіх гаспадарак.

Сёлета мае быць земляўпарадкавана каля 550 тысяч гэкт. ці 60 тысяч гаспадарак. У першую чаргу праводзіцца земляўпарадкаваньне ў прыгранічных і льнаводных раёнах.

Прымаючы пад увагу брак тэхнічных працаўнікоў, ёсьць думка, што ўсе каморніцкія работы, вызначаныя па пляну, ня будуць сёлета поўнасьцю выкананы.

Закупка гатунковых жарабкоў.

Наркамзем закупіў для дзяржаўнай стайні і савгасаў Белсельтрэсту 10 жарабкоў-рысакоў, густога тыпу. На набыцьцё жарабкоў асыгнавана каля 16 тысяч руб.

Апрацован пэўны стандарт садавіны.

Нядаўна пры Наркамземе адбылася памолёгічная нарада (выпрацоўка пэўнага гатунку садавіны). Нарада зацьвердзіла для кожнай акругі пэўны гатунак садавіны, які зьяўляецца абавязковым для ўсіх дзяржаўных і каапэрацыйных выхавальнікаў. Пераход выхавальнікаў да разьвядзеньня зацьверджаных асартымэнтаў ра пачнецца з кастрычніка 1929 г.

Завоз гатунковых сьвіней.

Гэтымі днямі Наркамзем закупіў 157 кныроў і 40 матак белага ёркшырскага гатунку. Сьвіньні закуплены дзеля фарсіраваньня тэмпу бэканізацыі.

Каштоўная брашура.

Выдавецтвам газэты „Правда" (Масква) на днях выпушчана маленькая, вельмі карысная для рабселькораў кніжачка—«К четвертому всесоюзному совещанию рабселькоров». Само сабою ясна, на колькі сучасна і патрэбна такое выданьне для кожнага грамадзкага працаўніка. Брашура налічвае 48 старонак і ў сваім зьмесьце мае наступныя пытаньні: Пастановы ЦК УсеКП(б) аб скліканьні IУ нарады, здова аргкамісіі, парадак падрыхтоўкі, інструкцыя па абсьледаваньні насьценгазэт, агляд друкаваных фаб.-зав. газэт, форма адначасовага вучоту, падрыхтоўка да нарады сярод моладзі і—ад аргкамісіі—рэдакцыям газэт.

Каштуе кніжка ўсяго 5 кап. Яна можа быць выпісана кожным рабкорам і сялькорам з бліжэйшага аддзяленьня «Правды», або з галоўнай канторы выдавецтва «Правды» і «Бедноты»—Масква, «Э», Цьвярская, 48.

1 месяц зьняволеньня за дэбош.

У рэдакцыю быў надасланы допіс, у'якім апісвалася як супрацоўнікі крахмальнага заводу ў м. Талочыне, Аршанскай акругі Новікаў і Рудкі ў п'яным выглядзе прычапіліся да камсамольцаў, якія ішлі з агульнага сходу.

Расьследаваньнем факты, указаныя ў допісе, падцьвердзіліся. Справа разглядалася ў нарсудзе і тэхнік Рудкі Уладзімер прысуджаны да пазбаўленьня волі на 1 месяц умоўна.

Нарада рабваенкораў і сьценкораў.

9 жніўня ў памяшканьні клюбу імя «Леніна» (б. Чырв. заля) адбылася нарада рабочых карэспандэнтаў усіх газэт і насьценгазэт г. Менску. Нарада склікалася для арганізацыйнай падрыхтоўкі да 4-й усесаюзнай нарады рабсельваенкораў.

Было абрано 5 рабваенкораў у цэнтральную і 15 у мясцовых камісіі па прагляду і вучоту насьценгазэт і карэспандэнцкіх гурткоў пры фаб.-зав. прадпрыёмствах і ўстановах.

Даволі габінэтнага вылучэнства.

Ва ўсіх інфармацыях і дырэктывах, зьвязаных з пытаньнем вылучэнства, мы заўсёды чуем, што на гэтую галіну працы прафсаюзныя органы павінны зьвярнуць максымальную ўвагу.

Так мы чуем, але—на справе бачым крыху іншае.

Лепельскі раймясцком саюзу працасьветы на запытаньне акрпраўленьня, як абстаіць справа з вылучэнствам, адказвае:

«...пытаньне вылучэнства не падрыхтавана. Запоўнена адна анкета на адказнага сэкратара раймясцкому, якога таксама невядома ці лічыць „вылучэнцам, ці не».

Вучком МББ чыгункі піша:

«Пытаньне вылучэнства з прычыны навізны (!) гэтае справы на пасяджэньнях вучкому яшчэ не разглядалася».

Затое другія МК перастараліся. Вульскі, напр. даў 16 вылучэнцаў, што складае каля 16 проц. усіх членаў саюзу Вульскага раёну.

Само акрпраўленьне, як відаць, мала займалася гэтым пытаньнем, мімаходам чыркне пару слоў сваім нізавым праворганам, ды раз у сакавіку месяцы паставіла інфармацыю аб вылучэнстве на нарадзе адказных сэкратароў МК. На пасяджэньнях праўленьня і гарадзкіх сходах асьветнікі ня толькі не абгаварвалі гэтага пытаньня, а нават яно не кранулася іх вуха.

Усё гэта ня значыць, што мы жывём бяз вылучэнства, яно, бязумоўна, ёсьць, але на вялікі жаль ажыцьцяўляецца хірургічным спосабам—габінэтным. Вучот і нагляд за падняцьцем і разьвіцьцём актыўнасьці і працаздольнасьці таксама ня мае пэўнай формы, магчыма гэткі і ёсьць, але толькі ў галовах паасобных таварышоў.

Далей лічу неабходным спыніць увагу на жыцьці і рабоце таварышоў, ужо вылучаных на працу. Я не хачу паўтараць і сьпісваць пастанову ЦК УсеКП(б) аб задачах партыі ў справе вылучэнства (апублікавана ў газэце «Труд» № 68 ад 25-III—27 г.) і цыркуляр ВЦСПС за № 136 ад 3-Х—27 г. (газ. «Труд» № 227 ад 5-Х—27 г.), якія даюць ясны і пэўны напрамак у працы па вылучэнству, але трэба адзначыць, што ёсьць выпадкі адрыву ад вылучэнцаў, пасьля таго як вылучэнец пачаў працаваць і гэткае «вылучэньне» вяло к «задвіжэньню». Ёсьць выпадкі, калі добры настаўнік пасьля вылучэньня без належнага далейшага кіраўніцтва і дапамогі рабіўся перапісчыкам в чарнавікоў дробных папер, што мог-бы зрабіць любы чалавек, які ўмее перапісваць.

Неабходна зараз-жа неадкладна, але ня прымаючы характару кампаніі, бяз сьпешкі, а сур'ёзна паставіць справу вылучэнства. Трэба каб у першую чаргу ўсе саюзныя органы з нізу да верху і наадварот ясна ўявілі-б сабе сэнс і парадак вылучэньня. Вылучэнства не для справаздачнасьці і адпіскі, ня ў знак удзячнасьці таму ці іншаму таварышу. Вылучэнства—не выпадковае прызначэньне. Вылучэньне—задача запраўднага паляпшэньня і прыбліжэньня да мас усёй сыстэмы ўпраўленьня. Адсюль і тая сур'ёзнасьць, з якой павінны падходзіць і праводзіць працу па вылучэнству.

Жыгун.

г. Полацак.

Дасягненьні ў галіне аховы маткі і дзіцяці.

Бягучы год, у параўнаньні з леташнім у галіне аховы маткі і дзіцяці па Меншчыне даў шэраг дасягненьняў.

Летась па раёнах акругі існавала 39 палявых ясьляў, якімі было ахоплена 950 дзяцей, сёлета ўжо налічваецца 54 ясьляў з 1300 дзяцьмі. Тут трэба дадаць, што па бюджэту ўтрымліваецца толькі 23 ясьляў, рэшта на сродкі розных грамадзкіх арганізацый, а часткова і на сродкі ад самаабкладаньня насельніцтва.

Пашырана таксама на 100 проц. і сетка дзіцячых кансультацый па раёнах акругі: —летась было 7, а зараз працуе 14 кансультацый, якімі за 9 месяцаў абслужана больш 22.000 сялянскіх дзяцей. Для лепшага абслугоўваньня дзяцей кансультацыя час ад часу робіць выезды ў глухія вёскі.

У Менску і Барысаве існуе 9 сталых ясьляў, якія абслугоўваюць 412 дзяцей; ёсьць таксама і 3 дамы дзіцяці на 230 дзяцей. Упяршыню сёлета пачаў практыкавацца патранат, гэта значыць—дзеці перадаюцца для выхаваньня ў працоўныя сем'і, прычым апошнімі даецца грашовая дапамога.

З матар'ялаў абсьледаваньня відаць, што ясьлямі па гарадох ахоплена ня больш 10 пр. дзяцей работніц. Так, у Барысаве на фабрыцы «Чырвоная Бярэзіна» у работніц налічваецца 270 дзяцей ясельнага ўзросту, а ясьлямі ахоплена толькі 58 дзяцей. Прыблізна такое-ж становішча і на другіх прадпрыёмствах г. Барысава. Адчуваецца таксама вялікае запатрабаваньне на дзіцячыя яслі і ў Менску, але адсутнасьць адпаведных сродкаў не дае мажлівасьці пашырыць сетку. Усё-ж у рабочым раёне Менску будуецца дом для разьмяшчэньня дзіцячых ясьляў. Будынак гэты будзе 2-хпавярховы і разьлічан на 80 месц. Будаўніцтва будзе каштаваць 60.000 руб.

Адчынены былі сёлета дзіцячыя яслі для дзяцей бяспрытульных беспрацоўных матак (на 120 дзяцей), але ўтрымоўваньне іх ідзе за кошт грамадзкіх сродкаў, якіх, да слова сказаць, вельмі мала, а таму гэтыя яслі працуюць з перабоямі. Трэба Менскаму акрвыканкому падумаць аб тым, каб узяць гэтыя яслі на ўтрыманьне мясцовага бюджэту.

У дзіцячых ясьлях (бюджэтных) уведзен 10-гадзінны рабочы дзень, што дае магчымасьць маткі-работніцы насіць і забіраць самой дзіця; палепшана харчаваньне; групы разьбіты на прынцыпу матчынай мовы; паглыблена мэдыцынская праца па вывучэньню і абгляду дзяцей. Ва ўсіх яслях працуюць камітэты матак, і прыёмы дзяцей у яслі праводзяцца праз гэтыя камітэты. Пры ўсіх ясьлях выдаюцца насьценгазэты, у якіх прымаюць удзел самі маткі.

Апрача пералічаных установаў, у Менску і Барысаве працуе 6 кансультацый для цяжарных. Гэтыя кансультацыі за 9 месяцаў бягучага году абслужылі 13.291 жанчыну. Наогул, кансультацыямі ахоплена да 80 проц. цяжарных жанчын.

Дзіцячыя-ж кансультацыі Менску і Барысава абслужылі за год 59937 дзяцей.

Пры ўсіх кансультацыях гораду і вёскі ёсьць бібліятэчкі з спэцыяльнай літаратурай і невялічкія выстаўкі дыяграм па пытаньнях аховы маткі і дзіцяці. Дактары кансультацый на прадпрыёмствах сваіх раёнаў праводзяць лекцыі і гутаркі на адпаведныя тэмы. Наогул, трэба сказаць, што дзіцячымі ўстановамі вядзецца вялікая грамадзкая праца.

Адзін толькі недахоп—гэта немагчымасьць яшчэ шырэй разгарнуць сетку устаноў, яшчэ больш умацніць іх матар'яльны стан.

Шахматы № 15.

Пад рэдакцыяй А. КАСПЭРСКАГА

Эцюд Мазэля—Менск.

Друкуецца першы раз.

Бел. Кр е5, Фb8, Сc5

Чорн. Крf3, Кg3 пп:а4, с6, h2.

Бел. пачынаюць і выйграваюць.

Партыя іграна ў чэмпіянаце Гомеля ў 1928 г.

Бел.—А. Маневіч Чорн.—М. Цырульнікаў.

1. c2-c4 c7-c5, 2. Кb1-c3 e7-e6, 3. g2-g3 Кb8-c6, 4. Сf1-g2 Кg8-f6, 5. Кg1-f3 d7-d5, 6. c4:d5 e6:d5, 7. d2-d4 Фd8—b6, 8. d4:c5 Сf8:c5, 9. о-о Кf6-e4, 10. Кc3:d5 Сc5:f2+ 11. Крf1-h1 Фb6-a5, 12. Кf3-g5 Кe4:g5, 13. Сc1:g5 Сf2-c5, 14. a2-a3 Сc5-d4, 15. b2-b4 Кc6:b4, 16. Фd1:d4 Кb4:d5, 17. Сg2:d5 f7-f6, 18. Сg5:f6 g7:f6, 19 Лf1:f6 Сc8-d7, 20. Лf6-d6 о-о-о, 21. Лa1-c1+ Крc8-b8, 22. Лd6:d7 Лd8:d7, 23. Фd4-e5+ Крb8-a8, 24. Фe5:h8 Лd7-d8, 25. Лc1-c8+ і мат у наступны ход.

Энэргічна разыграна белымі партыя.

Менск. 5-8 у садзе „Прафінтэрн" адбылся сэанс адначасовае гульні у шахматы Г. Тышлера+15=2.

Сёньня Тышлер зноў дасьць сэанс. Прыносіць ігры.

Астрашыцкі-Гарадок (Мен акр) І. Мазэль даў 2 сэансы адначасовае гульні+27=0 і +16—1.

Шахматы чэмпіянат БССР намечана адчыніць 25-9. Будуць запрошаны ўсе лепшыя ігракі БССР і тры маэстры. Падрабязнасьці турніру і сьпіс удзельнікаў у наступным аддзеле.

Апавяшчэньні.

— У панядзелак, 13-га жніўня, а 7-ай гадз. увечары адбудзецца пасяджэньне прэзыдыуму Акругкому Мопр.

Прысутнасьць усіх сяброў прэзыдыуму абавязкова.

Выклікаюцца гар. актывісты МОПР.

ПЭДГАБІНЭТ.

— у панядзелак, 13 жніўня, а 6-ай гадзіне ўвечары—сход загадчыкаў 7-х гадовых школ і сэкратароў групкомаў і мясцкомаў Працасьветы па пытаньні аб пачатку вучэбнага году.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

ТЭАТР—КІНО.

ЛЕТНІ САД КІНО «КУЛЬТУРА». Савецкая, 71.

З аўторка, 7 жніўня, НОВЫ ТРУКА-ПРЫГОДНІЦКІ БАЯВІК. „САРВІ-ГАЛАВА". Кіно-раман у 3-х сэрыях.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".

З панядзелка, 6 жніўня НОВЫ ЗАМЕЖНЫ ФІЛЬМ „АБУДЖЭНЬНЕ ЖАНЧЫНЫ" (Пробужденные женщины). Драма ў 7 частках.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».

З АЎТОРКА, 7 ЖНІЎНЯ. Новы трука-прыгодніцкі баявік „САРВІ-ГАЛАВА". Кіно-раман у 3-х сэрыях.

Гр-н ЛУПЕШКІН РЫГОР, АЛЯКСЕЕЎ, які находзіцца з гр. Смаленскай губ., Ельненскага павету, Івонінскай вол., Казанскага с.-с. вёскі Казанкі, служыць у Чырвонай арміі № палка, зьмяняе прозьвішча на прозвішча ВІШНЕЎСКІ. Асобы, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, павінны паведаміць аб гэтым Полацкі ЗАГС, паказаўшы сваё імя, імя па бацьку, прозьвішча і месца жыцьця.

Гр-н СКАВАРОДКА МІХАСЬ ФЭЛІКСАЎ, які находзіцьь, з гр-н Полацкай акругі, Дрысенскага раёну Пястаўскага с.-с., вёскі Жыгулі, дзе пражывае ў апошні час, зьмяняе прозьвішча на прозвішча «НОВАЦКІ». Асобы, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, павінны паведаміць аб гэтым Полацкі ЗАГС, паказаўшы сваё імя, імя па бацьку, прозьвішча і месца жыцьця.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Конская картка № 1625 Алехновіча А., выд. Грозаўскім вол. 7 конскім вучасткам, кв. 979.

— Асабовая вуч. кніжка Дарашэвіча І. І., выд. б. Пукаўскім ВВК, кв. 980.

— Вучотная картка Кудіна Д., выд. 4 стр. палком, кв. 981.

— Партбілет № 0,415438 Дубаўзела Д. Т., выд. 5 стр. палком знойдзен, лічыць маючым моц, кв. 982.

— Інвалідная кніжка № 57 Лабуць П. І. выд. Менакрсацзабясьпекі, кв. 983.

— Каапэр. кніжка Дрыкрэйн Е. П., выд. МЦРК, кв. 984.

— Пасьведчаньне асобы Рубінштэйн І., выд. Капыльскім РВК, кв. 985.

— Пашпарт Лежневіча А. Ф., выд. 1-м аддз. міліцыі г. Менску, кв. 986.

— Пасьведчаньне асобы Лежкевіч М. А., выд. 10-м аддз. Ленінградзк. міліцыі, кв. 987.

— Пасьведчаньне асобы Таратарыхай З. Ф., выд. Бельскім Выканкомам, кв. 988.

— Мэтрычны выпіс Лежневіч З. А., выд. Менскім ЗАГС, кв. 089.

— Выпіс аб шлюбе Лежкевіч А. Ф. выд. Ленінградзк. ЗАГС, кв. 989.

— Пашпарт Турэцкай Р. І., выд. Менгарміліцыяй, кв. 990.

— Кніжка на каня № 24 Шчуркі Я., выд. Чэрвенскім РВК, кв. 991.

— Мэтрычны выпіс Вараб'ёвай Н. Е., выд. Менскім ЗАГС, кв. 992.

— Патэнт № 93 Цалянчука П., кв. 1016.

— Каапэрац. кніжка № 2012 Сермяшка К. С., выд. Барысаўскім ЦРК, кв. 935.

— Вуч. вайсковы білет № 32 Бродкіна Я. М., выд. Барыс. акрваенкаматам, кв. 935.

1-я друкарня